નકશે સુલેમાની

ઉર્દૂ

શદાદી બેહેશતકા ઉરદુ ખેલ.

નાટક તીન બાબકા.

વાસ્તે ખાસો આમકે છાપકે ઈજહાર કીયા.

જબાંને ઉર્દુ બહરૂફે ગુજરાતી.

શેઅર.

કુદરતે નક્કાશકા નકશો નીગાર,
હયે હકત નકશે સુલેમાની નઝાર;
સાઅયે કોશીસસે હયે જમનાદાસકે,
છપ ચુકી દર શહેરે મુંબઇ ગુલેઝાર.

મુંબઈ.

સુબોધપ્રકાશ પ્રેસમે છાપા હયે.

ઈ. સ. ૧૮૮૬. સને હીજરી ૧૪૦૩.

કીમ્મત તીન આને.

ખાસ ખબર.

નીચલા ખેલો નામે નતિજએ અસ્મત, ઉર્ફે રન્જે શહત યાને આસેક્ષ માહવશ; અન્જામે સખાવત, ઉર્ફે બાદશાહે ખોદાદોસ્ત; ગુલશને બેદાદ, ઉર્ફે શીરીં ફરહાદ ચ્યારકા ખુદા યાર, યાને મશહુર અલીબાબા ઔર ચાલીસ ચોરોંકા સરદાર; ઈશ્ક નવ બહાર, ઉર્ફે ચન્દ્રબદન મોહીયાર; ગુલશને બહાર અફ્ઝા, ઉર્ફે નઇ દરીઆઈ ઈન્દર સભા તેના બનાવનાર મુનશી ઝરીફ પાસેથી વેચાતા લઈ તે સબંધીના તમામ હકો મેહેતા જમનાદાસ ભગવાનદાસની કુંપનીએ પોતાને સવાધીન રાખ્યા છે વાસ્તે કોઇ છાપસે તે તેને કાયદા પ્રમાણે પુછવામાં આવસે.

યે નાટક સને ૧૮૬૭ કે પચ્ચીસવે કાયદેકે મુતાબીક દાખીલે રજી-ષ્ટર હુવા હયે ઔર ઉસકે તમામ હુકુક મેહેતા જમનાદાસ ભગ-વાનદાસ કી કુંપની ને અપને કબ્ઝેમે રખ્ખે હયે, ઇસ લીએ ઉન્હોકી ઇજાઝત સીવા કીસીને છાપના નહી.

૨૫૭૨

નકશે સુલેમાની

ઉર્દૂ

શહાદી બેહેશતકા ઉરદુ ખેલ

તખ્તયે નાટક.

મુઝફ્ફરશાહા ... ... હુસનઆબાદકા તખ્તે નશીન.
મેહેરઅંગેઝ ... ... દુખ્તરે મુઝફ્ફરશાહા.
વઝીરે આઝમ ... ... મુઝફ્ફરશાહાકા.
કુતવાલ ... ... હુસનઆબાદકા.
કબ્બાદ ... ... ઈસ્ફહાન શહેરકે અમીરકા લડકા.
શફાદ ... ... હબશતાની, કબ્બાદકા નૌકર,
ગુંચી ... ... શહાદકી ઔરત.
સાહેબજીન ... ... યેક ફરેસ્તા, ગયેબી ખબર દેનેવાલા
આસમાનપરી ... ... પરીયોંકી સરદાર.
ઈસ્માલજોગી ... ... ભૂતોંકા શાહા.
કમકીયા દેવી }
લુના ચમારી } ઇસ્માલ જોગીકી ચેરી.

ઉસકે સીવા પરીયા વઝીર, રામશગર, દેવ, જોગી, બાગબાં દરબારી, સીપાહી, ચોબદાર, કયેદીયાં. નફરો, વગયેરાં, વગયેરાં વગયેરા

મુકામઃ—હુસનઆબાદ, ઇસ્ફહાન.

બાબ પહેલા—પરદા પહેલા.

બાગ.

(આના મહેર અંગેઝકા સહેલીયાંકે સાત ઔર ગાના હમ્દે ખુદા)

પરજ કાલીંગડા—હોરી.

પા લાગુ કર જોરી શ્યામ મુજસે ખેલો ન હોરી—તર્જ.

મહેર—અદા કબ હો હમ્દ ઝબાસે, હયે જો બાહેર બયાંસે—ટેક.
જીન્નો મલક હુર પરીયાં વોહ ગીલમાં અરઝો સમામે ખુદાને;
અફઝલ બનાકે ઈન્સાંકો સબમે પાયા હયે અમનો અમાસે—અદા.
વહશો તૈયુર ઔર મોરો મલખકો ખુલ્ક કીયા બહેરે બરમે;
કાદર હયે અયેસા ખાલક હમારા હયે પાક દોનો જહાંસે—અદા.
શાહો ગદા ઔર મીસકી તવંગર સુબ્હો મશા માહો ખુરશીદ;
હઝદા હઝાર આલમ યેક દમમે અયાં કર દીયા હયે નેહાંસે—અદા.
બાગો બહારો દોઝખો જન્નત કર દીયા બાતીનો ઝાહેર,
ખયેર વો શરકા માલેક વહી હયે ઝાહેર પરે હો ગુમાંસે—અદા.
ઝીલ્લનો ઈઝઝત "બન્દોકી" તેરે કબ્ઝેમે હયેગી બેલાશક;
મીન્નત કરો ગયેર મત કર ખુદાયા કુરબાં "ઝરીફ" અયે જાંસે—અ.

જીલા કલ્યાન—ઠુમરી.

સદકે કયું ન હમ જાયેરે તોપે મજનુરે હરદમ—તર્જ.

સહેલીયાં—કુરબાં હયે તુજપર જાનરે તુ હયે માલેક હમારી—ટેક.
ઉભરે હયે છતીયાં અબરૂ હીલાલી મસ્ત હયે નયેન કટારીરે—તુ હયે
ગાલ ગુલાબી ગુન્ચા દહનમે દન્દાકી હયે આબદારીરે—તુ હયે.
રંગ રંગીલી હયે અલબેલી રહો તુ સલામત પીયારીરે—તુ હયે.

(આના વઝીરકા, જાહેર કરના શાહાકી બીમારીકા)

ભયેરવી—ગજલ.

જાકે સજજાદા નશીં કયેસ હુવા મેરે બાદ—તર્જ.

વઝીર—શાહાઝાદી ક્યા કહું ચશ્મ મેરી જારી હયે,
બડ ગઇ હદકે સીવા શાહાકી બીમારી હયે-શાહાઝાદી.
હાલતે નઝઅમે હયે વાલી હમારા અફસોસ;
જાની એ મુલ્કે અદમ કુચકી તૈયારી હયે—શાહાઝાદી.
ચલો બુલવાયે હંયે સુલતાન વસીયતકે લીયે;
સુનો કયા કહેતે હંયે અબ તકકે તો હુશીઆરી હયે-શા.
બહેરે હસ્તીમે હબાબ આસાં ફના સબ હયે "ઝરીફ",
બાકી યેક ઝાતે ખુદા સબકે લીયે ખ્વારી હયે-શાહાઝાદી.

(જાના મહેરકા વઝીરકે સાત)

બાબ પહેલા—પરદા દુસરા.

રાસ્તા.

(આના મહેરઅંગેઝ ઔર વઝીરકા, દર્દમેઝ ગાના મહેર-
અંગેઝ હાલતે બેકરારીમે.)

ભયેરવી--મુસ્તઝાદ.

ક્યા ઝુલ્મ પડા હાયરે હમ દોનોકે ઉપર—તર્જ.

મહેર—યે કયેસી ખબર મુજકુ વઝીર આકે સુનાયા—હયેરાં હું ખુદાયા;
ક્યા સરસે મેરે સાયયે બાબાકો ઉઠાયા—ગમ દીલપે હયે છાયા,

અસ્રરત સરા હો જાયેગી અબ ખાન એ માતમ-બાબાકા ગયા દમ
કયા ચર્ખે સીતમગારકે યે દીલમેં હયે આયા—જો મુજકો સતાયા,
રાઝી હું "ઝરીફ" દીલે અફગાર રઝાપર—ક્યા ઝોર કઝાપર
યા શાદી યા ગમ દેખુંગી જો કુચકે દીખાયા—અબ મુજકુ ખુદાય.

બાબ પહેલા—પરદા તીસરા.

દીવાનખાના.

(મુઝફ્ફરશાહ હાલતે સકરાતમેં આના ફરઝંદકે ગમમે.

કાલીંગડા—ગઝલ.

ફીરાતા હયે હમે કાંકાં યે ફીરમતકા—તર્જ.

મુઝફ્ફરશાહ—નહી અબ જીસ્તકી ઉમ્મીદ મુજેહ મેરે ખુદાયા હયે;
મુજેહ ઈસ દર્દને બેજાન બીલકુલહી બનાયા હયે—નહી.
શહનશાહીતો મેંને કી હમેશા દારે ફાનીમે
મવારીકવાયદેકે ૫ એગામ અજલકા અબતો આયાહયે—નહી
નહી મરનેકા મુજકો ગમ રહુંગા કબ તલક ઝીંદા;
જવાની પુરી હોકે મુ, ખુડાપેને દીખાયા હયે—નહી.
મગર સોંપ કીસસે શાહી, નહી ફરઝંદ હયે મુજકો;
બવખ્તે મર્ગ અએગમ, હમારે દીલપે છાયા હયે—નહી.
ઇનાયત યક દુખ્તર તુ, કીયા હયે ફઝલસે આપને;
નહી ઉસસે ચલે શાહી, યે અંદેશા સમાયા હયે—નહી.

અબીઆત.

અફસોસ હયે કે ઝાડ હો ઔર ઉસ્પે હો ન ફુલ,
બયેસા દરખ્ત ઉગતેહી કયું કર ગયા ન જલ;
અફસોસ હયે કે ઝાડ હો ઔર ઉસ્પે હો ન ફુલ,
અયેસા ચમન હો સબ્ઝભી તો ઉસ્પે ખાક ધુલ;
અફસોસ હયે કે દૌલતો હશ્મત હયે બેશુમાર,
ફરઝંદ જો નહી હયે તો કબ દીલકો હયે કરાર;
અફસોસ હયે હીરાસ હયે ઔર તીસપે રન્જો ગમ,
ફરઝંદકે ન હોનેસે ઘુંટતા હયે મેરા દમ.

(ગમસે શાહાકા બેહોશ હોના, ઝાડોકા શક હોના, દો પરીયાં નમુદ હોકે શાહાકુ તસલ્લી દેના)

કાફી—ઠુમરી.

મોરા સઇયાં કરે ચતરાઇરે—તર્જ.

પરીયાં—નાહક ઇતના તુ રન્જ કાહે પાવેરે;
રંજ પાવે દુઃખ ઉઠાવે, નાહક જીઆ તુ જલાવેરે—નાહક.
પાવે પાવેરે તુ મનકી મોરાદ અપની;
વારેસે શાહીકા તોરે ઘર આવેરે—નાહક
દેના દેનારે શાહા તુ ઉસ્કો રીયાસત;
નકશે સુલેમાની જો કોઇ લાવેરે—નાહક.

(પરીયાં ગએબ હોના, શાહા બેહોશીસે હુશીઆર હોના.)

બયેત.

મુઝફ્ફરશાહા—ઈલાહી યે કયા મંએને દેખા હયે ખ્વાબ;
તુમ અયે અહેલેકાર આઓ દૌડે શીતાબ.

(વઝીર, કુતવાલ, અમીર સબ દોડકે આના)

કલ્યાન-ગજલ.

તક્કા હોતા હયે અયેસાભી ગુલન્દામ કંહી—તર્જ.

વઝીર—ગુઝરા કયા હાદેસા હમકો શહેઝીશાન કહો;
કયા કીયા ચાહતે હો બન્દોકો ફરમાન કહો—ગુઝરા
કીસ લીયે મુન્તેશર ઈતને હુવે હો અયે સુલતાં;
કોનસે ગમને કીયા આપકો હયેરાન કહો—ગુઝરા.
હાએ અફસોસ શાહા કયું નહી દેતે હો જવાબ;
બંધ કયું આંખે કીયે કંયુ હો પરશાન કહો—ગુઝરા.

(વઝીરકે આગે શાહાકા વરીયત કરના.)

કાલીંગડા—ગજલ.

ખુદાયા શુક્ર અયે પરવર મીલી લયેલી—તર્જ.

મુઝફ્ફરશાહા—અયે અહલેકારોઅબતુમસે હુવી રૂખ્સત હમારીહયે;
હુવી હયે ઝીન્દગી પુરી. બસ અબ મરનેકી બારી હયે-અયે.
મગર હયે યાદ રખ્ખો લાવે જો નકશે સુલયમાની;
મેરા તખ્ત ઉસકો દેના તુમ. રીયાસત ઉસકી સારી હયે—અયે.
મહેર અંગેઝ મેરી દુખ્તરકીભી ઉસ્સે કરો શાદી;
મેરેતો નસ્લકે ગુલઝારમે ગુલરૂ વોહ પ્યારી હયે—અયે.

(આના શાહાકે પાસ મેહેરઅંગેઝકા.)

ખુદા દે સબ્ર મેરે મરનેકા તુજકો મેરી બેટી;
તેરે વાલેદકીતો અસ્પે અજલપર અબ સવારી હયે—અયે.

(શાહાકા મરના, મેહેરઅંગેઝકા ગમ કરના)

દેસ—ઠુમરી.

હાયે અન્ધેરી ગાર—તર્જ.

મેહેરઅંગેઝ—દારી પીતા મોહે માર,
નેનન નાહીં બંધ કરોજી ઉજડા સગરા દયાર—દારી.
એવારેસ યે હો ગઇ દુખીયા વાલીદ નાહી સીધારેરે;
જીનેપે હમરે ધુલ પરેરે જો તુમ નહો સરદાર—દારી.
એચએન હયે યે બેટી તેહારી ચએનસે કયેસા તુ સોયા ;
ખોલ અંખીયા તોરે પઇયાં પરત હું દયાકી બાંહે ગલે દાર-દારી.
બાપ મોરે કયેસી નીંદ તોહે હયે બોલત નહી બાતભી યેક;
રોરો મંએને અંખીયાં સુજાઇ હો જા તુ હુશીઆર—દારી,

બાબ પહેલા.—પરદા ચોથા.

રાસ્તા.

(સીપાહીકા આકે થાલી પીટના, બાદ આના કબ્બાદકા મુફલસી હાલમે.)

જીલા-મસ્નવી.

અરે લાલદેવ ઇસતરફ જલ્દ આ—તર્જ.

સીપાહી—સુનો ગોશે દીલસે ઢંઢોરા ઝરા;
યહાંકા શહેનશાહ જો થા મર ગયા;
મગર યે વસીયત હયે ઉસ શાહકી;
જો નકશે સુલેમાની લાવે કોઇ;

નકશે સુલેમાની.

મેરા તાજ ઓર તખ્ત દેના ઉસે;
કરે શાદી વોહ મેહેરઅંગેઝસે;
જો નકશે સુલેમાની કોઇ લાયેગા;
વોહ તખ્તે શહનશાહકો પાયેગા;
અયે અહલે શેહેર હયે યેહી ઈશ્તેહાર;
વસીયત યે શાહકી સુનાયા પુકાર;
સખકા જાના આના કમ્બાદ મુફલસી હાલમે)

બેહાગ-ગજલ.

ગેરત ન આઈ તુજકો કુચ યાર બેશરમ—તર્જ.

કમ્બાદ—મંએ કબ તલક ફલક સહું તેરે સીતમ ભલા;
ઇસ મુફલસીમે ક્યું રહું સાબીત કદમ ભલા—મંએ
લરકા અમીરકા હું મંએ અબ હો ગયા ફકીર;
ઇસ ગમમે હાયે કયું ન છુટે મેરા દમ ભલા—મંએ.
મોહોતાજ યક નાનકા તુને કીયા મુજેહ;
કયું કર યેહ મેરે જાનસે જાયેગા ગમ ભલા—મંએ.
થા ઝર જો મેરે પાસ તો આતેથે દોસ્ત સબ;
ઓર મુફલસીમે કીસકો હોવે મેરા ગમ ભલા—મંએ.
યેક હબશી મેરા નોકર હયે કહેતા હયે વોહભી યું;
કયું નોકરી કરં મંએ બેદામો દીરમ ભલા—મંએ.

(શદાદકા આના ઓર કમ્બાદસે રઝા ચાહના)

જીલા-ઠુમરી.

કંગનવા મોરા કરસે સરક ગયોરે—તર્જ.

શદાદ—નોકર ન મોહે અપના તુમ અયે સાહેબ જાનોરે;

બ્બાદ—હુવા એ વક્ત તુ કયેસા,
હદાદ—હમકો આહીયેજી પયેસા,
બ્બાદ—પયેસા કહાંસે લાનારે.
હદાદ—તો મેં એભી હું બીગાનારે—અબ દીજીએ મુજકો રજા,
બ્બાદ—નહી પાસ હયે યેક કોડી,
હદાદ—કયેસી બઝારમે વોહ દોડી,
બ્બાદ—ન હો શહદાદ મુજસે એવક્ત તુ કહેના આનોરે—નોકર.
બ્બાદ—કંહા હોગા તેરા જાના,
હદાદ—મીલે જીસ જા પેટભર ખાના,
બ્બાદ—હમ હયે મુફલીસ બીચારેરે,
હદાદ—ફુટે નસીબ હુમારેરે,
બ્બાદ—ખોયે સબ અપના માલો ઝર, ખુલે અબ આબ કબ અપના,
હદાદ—વોહતો હો ગયાજી સપના.
બ્બાદ—ફીરભી હકસે ઉમ્મીદ રખતે હયે હમ દીલમે હાનોરે—નોકર.

મરસીયા—યેહતો મજનુંકી હોગા દીવાના.—તર્જ.

બ્બાદ—
તંગ મુજપે હયે કયેસા ઝમાના, અપનાભી હો રહા હયે બીગાના;
લાખોંકો દેતાથા આબોદાના અબ નહી મુજકો મીલતા હયે ખાના;
ફીરકો જા શકલ અપની બતાના, બસ બીયાબાન જાકે બસાના;
રૂં આબાદ મેં એ જા વયેરાના, તેરા જી ચાહે વાં તુને જાના.
(કુબ્બાદ જાતા હયે ઉસકો રોકકે કહેના.)

જલા—માંડ—લાવની.

ગોરી ચલી સાસરે ફીરભી કયુ આના.—તર્જ.

શાહદાદ—યે નદોરા શાહકે વઝીરને ફીરવાયા,

ઈસ મુલ્કકે શાહકો મઔતને આકે દબાયા;
મરનેકે વખ્ત યે કીયા વસીયત દાના,
જીસ પાસ સુલેમાની નકશા જો તમને પાના;
ઉસ્કે સરપર રખો તાજ મેરા શાહાના,
મેરી દુખ્તરકાભી શૌહર ઉસે બનાના;
વો નકશા મીલે ગર મુજકો તો શાહી પાયા,
ઈસ મુલ્કકે શાહકો મઔતને આકે દબાયા.

ઠુમરી. –રએન બીતીરે––તર્જ.

કમ્બાદ––કંહા શાહીરે, ઔર કંહા તુ ગુલામ ભલા––કંહા.
નકશે સુલેમાની પાવેતો હો શાહ,
તેરે હાત વોહ કીસ તરહ આવેગા;
જંગલ બસાતા હું મંએ અબતો જા કર,
કર બાદશાહી તુ અયે બેવફા––કંહાં.

ભોપાલી–ગજલ–અંગ્રેઝી શાહ.

લટકનસે હમ જાતે જંગપર––તર્જ.

શફીદ—પુરવ પછમ ઉત્તર દખ્ખન હુંડુ જાકર મંએ ઈસ આન.
ઝમીન તોડું આસ્માન ફોડુ પર ન છોડું નકશકા ધ્યાન–પુરવ
ઝાડી બાડી ફાડી ખાડી પીકે તાડી હું મસ્તાન;
યહાંકા શાહા બનુ મંએ યા તો દેખું કબરસ્તાન—પુરવ
દેવોંકો ઠોકું જીનકો પીડું સારા ઉજાડું પરસ્તાન;
વંહાભી અગર નહી પાઊંતો હુંમસાનમે જા મંએ શયેતાન-પુ.
અરમન જરમન ઈગંલન રૂસી ફ્રેચ ચીનો તુરકીસ્તાન;
કલકત્તા મદરાસ મંએ દેખું. દેખું સારા હીંદુસ્તાન––પુરવ.

બાબ પહેલા—પરદા પાચવા.

જંગલ.

જોગીયોંકા જંગલમે તપ કરના.

જીલા—ઠુમરી.

અપને શાહજાદે આલમકે લીયે—તર્જ.

જોગીયાં—હરસે ધ્યાન લગાવો સાંઇજી હરસે ધ્યાન લગાવોરે
લકડીસે તુમ હાડ જલાવો બાલ જલાવો જયેસે ઘાંસ
યાદકી દાતા કરકે પવન તુમ પ્રેમ અગન સીલગાવોરે—હ.
આયા દમતો આદમ હયે ઔર દમ નહી આયા બેદમ હયે;
દમ પર નાહી રાખો ભરોસા,અપને બચનકો નીભાવોરે-હ

(આના કબ્બાદકા જંગલમે જોગીયોંકો દેખ તાજુબ હો દુર ખડે રહેકે કહેના)

અબીઆત.

કબ્બાદ—દુનીઆસે અબતો હો ગયા મંએ તંગ બેશુમાર.
બસ્તીમે ચએન હયે ન હયે વીરાનેમે કરાર;
દીલ ચાહતા હયે જોગી મંએ બન જાઉં અબ ઝરૂર,
ઇનકી તરાહ મંએ જગડએ દુનીઆસે હુંગા દુર;
કીસ તરહ યાદે હકમે હયે મશગુલ સબકે સબ.
ગોયા ગયે હયે દનીઆકો બસ ભુલ સબકે સબ,
મંએભી ખોદાકે નામકા લેઉંગા અબતો જોગ,
દીલેસે ઇસકે ખોઉંગા દોનો જહાંકા રોગ.

(કરીબ જોગીયોંકે આકે ગાના)

જોગીયા—આસાવરી—હોરી.

સમજ મન દમહી દમકા મેલા—તર્જ.

કબ્બાદ—ગુરૂ આજ જગસે મંએ મનકો ઉઠાયા,
જોગ લેને યહાં સાંઈ આયા—ગુરૂ
ના રાખું બાબા ના રાખુ મૈયાં,
નહી ભૈયા કોઇ માકા જાયા;
દેખકે જગકો સમજ મનમે આઇ,
ખોટી હયે યે સગરી માયા—ગુરૂ.

સંગ દીલના થસુ બતાવીસુ કભી નહીં—તર્જ.

જોગીયાં—અયે કુંવારે પુત નાહીં જોગકા તુ ધ્યાન રખ,
છાંડ યે ગુમાન મનસે પીઆરી અપની જાન રખ;
જોગમે હયે દુઃખ બહોત સહેગા કએસે પુત તુ,
ઇસમે ગર બે સબ્ર હોતા હોગા પીઆરે ભુત તુ;
દીન હયે તોરે ખાને પીને કે તુ આરતીમે ગુજાર,
કાચી ઉમ્ર હયે તેહારી જા અભી તુ અયેશ કર.

પહાડી.ઝીંઝોટી—બન્જારા.

હુઈ સુબ્હ નીકલ ગયા તારા—તર્જ.

કબ્બાદ—
તંગ જીનેસે જબ મુએ આયા, તબ દુનીઆસે દીલકો ઉઠાયા-રે.
મંએ અમીરકા હું ફરઝંદ, દૌલતમે સદા થા ખુરસનજી;
સબ દોસ્તોમેં વોહ ઉડાયા—તબ.
કોઇ દાદ ન દેવે મેરી, અયેસી મોહોતાજી હયે ગેરીજી;

ક્યા સખ્ત હયે મુજપે સમાયા—તબ.
યાતો જોગી ગુરૂ મુજેહ કરદો યા ઝરસે દામન ભરદોજી,
મંએ અપના હાલ સુનાયા—તબ

પદ—જોગીઆ

લયેલી લયેલી પોકારૂં મંએ બનમે.—તર્જ.

જોગીયાં—કાહે મનકો તુ અપને દુખાવે;
દુનીઆ હરકી દયાસે તુ પાવે—કાહે.
મુછ્ત હંયે પર તોહે યે ગમખાર,
નેકીસે યા બદીસે હો ઝરદાર;
રાઝી હો જીસ્પે હમકો સુનાવે—દુનીઆ.

કબ્બાદ—નેકીસે કયેસી મીલતી હયે દૌલત,
ઔર બદીસે મીલે કયેસી હશમત;
મોહે પહેલે ગુરૂ વોહ સુનાવે-દુનીઆ.

ઝીંઝોટી—પદ.

ગુરૂ સાચ સીવા રામ દુજો કો નહીરે—તર્જ.

જોગીયાં—હોવે નેકીસે તો રાઝી તોપે ભગવાનરે,
તોહેકો વો આઝમાવે બહોત—હો!
અવ્વલ નેકોંપે આવે હયે સંકટ
ઉસ દુખસે નાહી હઠે પીછે ઇનસાનરે—તોહેકો
ઔર બદીસે મીલે જલદી દૌલત
પર વો પીછે હોગા દોઝખી શયેતાનરે—તોહેકો

અબ્યોઆત.

કબ્બાદ--રાહે નેકી પર ફીદા હું નેક રાહ દીખલાઇએ,
બાદ રંજકે ગંજ કયેસા મીલતા હયે ફરમાઈએ;
સબ્ર મંએ કરતા રહુંગા આફ્તોમે અગે ગુરૂ,
પર બનુંગા કરકે નેકી દો જહાંમે સુર્ખરૂ.

મુલતાની—પદ.

કાહેકો મોડત મુખકો રાજ.—તર્જ.

જોગીયાં--દયા કરે ભગવાન, તોહે પર દયા કરે ભગવાન--ટેક.
નેકીકા અફ્સું દેત હએ તોહે, પડ તુ ઉસે હરઆન--તોહે.
નેકીસે માતા હોવેગી પરસન, બનેગા તુ ઝીશાન—તોહે.
ઔર બદીકાબી લે યે અફ્સું, કર જો લગે આસાન—તોહે.
કમકીયા દેવી હોવેગી પરસન, જગા સકેગા મસાન--તોહે.

બાબ દુસરા—પરદા છઠ્ઠા.

રાસ્તા.

(કબ્બાદકા આકે યાદે ખુદામે ગાના.)

જોગીઆ--આસાવરી--હોરી.

કબ્બાદ-- સમજ મન સમજીને લાગ સુધરવા—તર્જ.

ખુદાયા કરૂં ક્યા મંએ તેરી બડાઇ, રાહ નેકીકી મુજકો બતાઇ—ખુ.
કુદરતકા તેરે યેહ સારા તમાશા દેતા અજાએબ દીખાઇ;
દોનો જહાંમે તેરાહી જલ્વા જીસ્સે હયે સબ રોશનાઇ--ખુદાયા.

હુરો મલાએક જીન દેવ આદમ તેરે હયે ફરમા રવાઈ;
રેઝઝાક કુલકા તુ મવલા હયે બરહક, તુજકો હયે ઝેબા ખુદાઈ--ખુ.
ચાહે જીસે બાદશાહી તુ બખ્શે બખ્શે કીસીકો ગદાઇ;
ઝીલ્લત કીસીકો દે કે તુ સાહેબ, ઈઝઝત કીસીકી બડાઇ—ખુદાયા.
હુકમ તેરા હર શયેપર રવાં હયે, કરતે હયે કુલ જબહ સાઈ;
જો તુ કરે હયે સઝાવાર તુજકો, બુરાઇ કરે યા ભલાઇ--ખુદાયા.
નકસે બદકા હરીફ હું યારબ. ચર્ખકી હયે કજ અદાઇ;
આજે હકીકતપે ખાક નશીંકી, હરગીઝ ન હોગી રસાઇ--ખુદાયા.

બાબ પહેલા—પરદા સાતવાં.

બાગ.

(માલીયોંકા ચોરકુ પકડનેકી તદબીર કરના)

મુસ્દદસ.

૧-માલી--આતા હયે બાગમેં કોઈ ચોર બદ ગોહર,
મેવે ચુરા લે જાતા હયે હર રોઝ બેખતર;
સોંચો તો સબી ઉસ્કે ગીરફતારીકા હુનર,
હાત આયે હર તરાહસે વોહ ચોર નામવર;

(દુસરા માલી શદ્દાદકો દેખકે કહેના)

૨-માલી--આતા હયે સામનેસે કોઈ બેખતર ચલા,
શાયદ હો યે વહી હુવા જીસ્કા ઝીકર ભલા.

બયેત.

૩-માલી—છુપ જાઓ ચબતો ગોશેમે જલદીસે અયે હરીફ,

દેખોતો આકે કરતા હયે ક્યા કાર વોહ કસીફ.

(શદાદકા બાગમે દાખેલ હોકે નકશકી જુસ્તજુમે ગાના)

બેહાગ—ગજલ.

ગયેરત ન આઇ તુજકો કુચ યાર બેશરમ—તર્જ

શદાદ—લાના ઝરૂર હયે મુજે વો નકશ ખુબતર
જીસકે લીએ પરેશાં મંએ ફીરતા હું દરબદર—ટેક.
ઢુંડું કહા વો નકશે સુલેમાનીકો મંએ અબ;
દેતા નહી હયે કોઈભી ઉસકી મુજેહ ખબર—લાના
તાલાશમે મંએ ઉસકે ન કોતાહી અબ કરૂં;
ઝહેમત હઝાર ખીચુંગા લાઉંગા ઢુંડકર—લાના.
કયા ખુશનુમાં હયે બાગ નેહાયત યે દીલ કુશા;
મેવે લગે હયે જાબજા કયા ખુશ અદા મગર—લાના.
ખાઓ સમર યેક તોડકર બસ બાગસે હરીફ;
તા આસરા હો મુજકો મીટે ભુકકા ઝરર—લાના

(માલીયોંકા બાહેર આકે શદાદકો પકડના.)

ઝીંઝોટી—દાદરા—અંગ્રેજી રાહ.

દર ચાલે હાલે દીલમા નાંધાલો—તર્જ

સબમાલીયાં—ચલો આવો આવો ઠોકોજી,યે ચોર મીલા હયે હાતમે,
૧-માલી—બહોત દીનોસે આયા હયે,
૨-માલી—મેવે ચુરાકે ખાયા હયે,
૩-માલી—મુજકોભી તો સતાયા હયે, યે ચોર મીલા હયે હાતમે
૧-માલી—હા પીટો પીટો ખુબ ઈસકો,
૨-માલી—જીતા ન છોડો તુમ ઇસકો,

૩-માલી—હોંસે તમાચે ગુડગી લાત,
૧-માલી—ઈસ્કે સીવાયે કરો ન બાત,
૨-માલી—પાવે સઝા તબ યે બદઝાત, યે ચોર મીલા હયે હાતમે.
શાદાદ—અરે હયે હયે ક્યા યે કીયા મંએને તુમારા કહો ક્યા લીયા મંએને
૧-માલી—ચુપ ચુપ નાપાક મત કર બાત,
૨-માલી—દેખતે હો ક્યા મારો લાત.
૩-માલી—મરજાવે તા યે કમઝાત, યે ચોર મીલા હયે હાતમે.
૧. માલી—ઝીન્દા ન તુજકો છોડેંગે,
૨-માલી—હડી ફસલી તોડેગે,
૩-માલી—હાત પાંઉ મરોડેગે,
૧-માલી—સરકો તેરે ફોડેગે,
૨-માલી—લાખો સીતમ કર છોડેંગે. યે ચોર મીલા હયે હાતમે
શાદાદ—અબ બસ બસ યારો જાનેદો, આરામ ઝરાતો પાનેદે
૧-માલી—છોડો મત ઇસ્કો ઝીન્હાર,
૨-માલી—મારો લાતે એ ર દો ચાર,
૩-માલી—હરીફ અબ ક્યા હયે તકરાર, યે ચોર મીલા હયે હાતમે

બાબ પહેલા—પરદા આડવાં.

રાસ્તા.

(કબ્બાદકા ગુંગીકો લીયે હુવે આના ઔર ગુંગીસે કહેના)

ઝબાની.

કબ્બાદ—માલુમ હુવા તુ ગુંગી હયે. તુજેહ કોઇ જંગલમે તન્હા

છોડ ચલા ગયા, અગર મંએ વંહા ન આતા તો તુ મારે ભુક્ ઔર પ્યાસકે મરજાતી, ન ગભરા ન ગભરા મેરા યક શદ્દાદ નામકા હબસી ગુલામહયે.ઉસ્સે મંએ તુજેહ મીલા દુંગા,ઔર શાદી કરદુંગા
(દુરસે શદ્દાદકા રોતે હુવે આના)

પદ–ખમાચ.

ભાગો જલ્દ ભાગો સારે ભાગોજી મયેદાનમે–તર્જ.

શદ્દાદ—મારે અયેરી માર મુજકો હો ગયા મંએ નીમદમ,
હાયે કબ્બાદ છોડ તુમે મંએ ઉઠાતા હું યે ગમ;
કબ્બાદ—તેરા અયે શદ્દાદ કયેસા હો ગયા હયે હાલરે;
સરકો કીસીને જુતીયોંસે કર દીયા હયે લાલરે—મારે.
ઇસ્સે તેરી શાદી હોગી દેખતા હયે તુ જીસે;
લાયા જંગલસે ઉઠાકે મંએને તેરે વાસ્તે—મારે.
શદ્દાદ—શાદી ઇસ્સે મંએ કરું તો લાઉં કાંસે ખાનેકો;
મંએતો હું મહોતાજ સાહેબ પાનીકો ઔર દાનકો–મારે

જીંજોટી—ઠુમરી.

તુજ બીન સઈયાં નીકસ જીયા જાયેરે—તર્જ.

કબ્બાદ—

નાહક કાહે તુ મનકો દુખાવેરે, નાહક કાહે તુ મનકો દુખાવેરે—ટેક.
કર યેક પરસન નેકી બદીકો, મન્તર હમતો સીખકર આયેરે-નાહક.

યા લંગરવા ચતર સુગરવા—તર્જ.

શદ્દાદ—કરના ઇનાયત દોઆસે યેક મન્તર મોહેકો પીયારેરે;
તો બને તવંગર તેરા નૌકર તબ ન કોઇ મોહે મારેરે–ક.

કબ્બાદ—નેકીકા ખ્વાહાં યા તુ બદીપર હોતા હયે આમાદારે;
મં એતો હમેશા નેકીકા હરદમ નૌશ કરૂંગા બાદારે—કરના
શાદાદ—નેકી બદીસે મુજકો ગરઝ ક્યા જલદી તવંગર કીજીયોરે ;
જીસસેકે પએસા જલદી મીલે વોહી મન્તર મોહેકો દીજીયોરે-ક.

અબીઆત.

કબ્બાદ—જલદી જો ચાહતા હયે તો હોગા બદીસે કામ,
લેકીન કરેગા નેકી તો હોવેગા નેક નામ;
શદાદ—નામ રોશન કરનેસે કુચબી મુજેહ હાસીલ નહી;
હયે પરસન મુજકો બદી નેકીપે બીલકુલ દીલ નહી.

કબ્બાદ—
જબ તો લે યે અફસું બદીકા, નીકલેગા ઇસ્સે અરમાન જીકા;
ઈસ્કે પડતે હી હોવેગા બદકાર જીતને શયેતાન હંએ ઉન સબકા સરદાર
જાકે તુ બસ બસાના ગસાન અબ, કામ આયેગે શયેતાન તેરે બસ;
યે જો ગુંગી હયે દુખીયા તેરે સાથ. દીલસે માનેગી હરયેક તેરી બાત.

બાબ પહેલા—પરદા નવાં

બાગ.

(મેહેર અંગેઝ ખુમારીએ ઈશ્કમે બે કરારહો ગાના)

જીલા-ગજલ.

આગે તો હમસે ઇસ કદર થા ન કભુ અલગ અલગ—તર્જ.

મહેરઅંગેઝ—ગુલશનમે ગુલશીગુફતા હયે લેકીન કંહા હયેકદ્રદાં;
ફીલબુલ ન ઇસ ચમનમે હયે ન બાગબાં હયે કદ્રદાં—ગુલ.

ચમકે હયે ગૌહર હુસ્નકા લેકીન નહી હયે જૌહરી;
આલમમે ઝીન્નત કયા ઉસે જીસકા નીહા હયે કદ્રદાં—ગુલશનમે.
ગુલ હયે ખીલે ચમન હરા છાઇ ઘટા ચલી હવા;
હયે ગુલ બહાર અફઝા ચમન પર એનશાં હયે કદ્રદાં—ગુલ.
જોબનતો આયા જોશપર કર ગયે વસીયત યેહ પીદર;
નકશે સુલેમાની જો લાવે વોહ જવાં હયે કદ્રદાં—ગુલશનમે
ધડકી હયે આતશ ઇશ્કકી લેકીન બુઝાવે કોન ઉસે;
યારબ તુ જલ્દ ભેજદે મેરા જહાં હયે કદ્રદાં—ગુલશનમે.
(પરીયોંકા બાગમે ઝાહેર હોના, મહેરઅંગેઝકો ખ્વાબમે
કબ્બાદ દીખાના, ઔર ઉસકી તારીફમે ગાના)

ચંદરાવલી—સેજ પલંગપે સો મેરી સજની—તર્જ.

પરીયાં—

મત દરદો ગમ ખા અયે મહેર પ્યારી તેરાતો યેહ કદ્રદાં હયે ખડા;
તેરે હુસ્નકે બાગકા અયે ગુલેતર, દેખ યેહી બાગબાં હયે ખડા;
નકશે સુલેમાનીકાભી માલેક, હોગા ખુદાકે યેહી ફઝલસે;
નામ હયે કબ્બાદ ઉસકા જંગલમે, બંદગીમે દીલસેતાં હયે ખડા;
લવા વઝીર ઔર કુતવાલકોતુ, કરદે બયાં જોકે દેખી હયે તુ;
(પરીયોંકા ગયેબ હોના. ઔર મહેરકા ખ્વાબસે બેદાર
હોના ઔર ગભરાકે ગાના)

જીલા—બરહન્સ—ઠુમરી.

આજરે પાઇ ઉસીકી નશાની—તર્જ.

મહેરઅંગેઝ—અંખીયાં સૈયાંને મોરી લે જાઇ આજ;
અરે કોઈ આવો કીત હયે સગરે,

મંએને પીતમ મોરા પાઇ આજ—અંખીયાં
(વઝીર કુતવાલ ઔર સબ નૌકરકા આના)

પીલુ-ઠુમરી.

અરે દેશ છાંદ ચલે પરદેસી.—તર્જ.

સબ મીલકે—તુમને શાહઝાદી કયું શોર મચાયા,
ગભરા રહેહો કીસ લીયે કહીયે કયું હમ સબકો જગાયા—તુમને

ભયેરવી-ગજલ.

લબસે લબ અયે લાલરૂ હમકુ મીલાને દીજીએ—તર્જ.

મહેર્—ખ્વાબમે દેખા હયે હમને આજ અપને યારકો,
અબ્રમે પાયા હયે ગોયા માહે પુર અન્વારકો—ખ્વાબમે
ભુલ જાયે તાબકો માહતાબ ઉડ જાયે ગુરૂર;
ગર ઝરાભી દેખ ઉસ ખુરશીદકે રૂખસારકો—ખ્વાબમે.
ઢુંડકર જંગલસે લે આના ઉસે જલદીસે આજ;
કરના વારીસ તખ્તકા મેરે ગુસે ગુલઝારકો—ખ્વાબમે.
હયે સુલેમાનીભી નકશ ઉસ સરવે હી ખુબાંકે પાસ;
નામ જીસકા હયે કબ્બાદ લાઓ ઉસ સરદારકો—ખ્વાબમે.
બંદગી કરતા હુવા જંગલમે હયે વોહ બાદશાહ;
ખુલ્દસે આતી હયે હુરે મુજરયે સરકારકો—ખ્વાબમે.

પીલુ-ઠુમરી.

કયું રે ખડા હિન્દુસ્તાની—તર્જ.

સબ મીલકે—જાકે શાહાજાદી લે આવે જીસ જગા ઉસકો પાવે;
નકશે સુલેમાની હો પાસ જીસકે તખ્તપે ઉસકો બીઠાવે—જાકે.

બાબ દુસરા—પરદા પહેલા.

રાસ્તા.

(શદ્દાદ મસાનમે જાતી વખ્ત ગાના.)

ગજલ જાતા હું કયેદખાનેમે દરબારકો સલામ—તર્જ.

શદ્દાદ—જાતા હું મંએ મસાનમે જાદુકે વાસ્તે;
નામ ગુરૂકો જપતા હું કાબુકે વાસ્તે;
દેવીકો ઔર ભૂતોંકો કબઝેમે લાતા હું;
ઈસ વાસ્તે મસાનમે ઈસ વખ્ત જાતા હું;
મેહેનત કરૂં તો કયું ન ગે રાહત મુજેહ મીલે;
મન્તરકે જપને વાસ્તે દેખો તો હમ ચલે.

બાબ દુસરા—પરદા દુસરા.

મસાન.

(શદ્દાદ ગુંગીકો લેકે આના. ઔર અર્ઝ કરના દેવીકો.)

બેહાગ-ઠુમરી.

હમારી મદરીયા કયસે જાઊં—તર્ઝ.

શદ્દાદ—હમરી મદદકો ભેજ દે દેવી મમદા બીરકી ટોહાઇ;
બાવન જોગી ચોસંટ જટકી—હમરી.
તાકે મંએ અપની પાઊં મોરાદ, દોલ હો મેરા ખુરરમો શાદ;
જલદીરે મુજકો કર આબાદ, તેરી કરતા હું મંએ યાદ—હમરી.

લુનાચમારી જલદી આ, નરસુ અપના મુહ દીખલા;
માહ ગુરૂકે મન્તરકા, જાને કયેસા સાંચપના—હમરી.
(દેવીકા આના, શદ્દાદ બેહોશ હો ગીરના, ગુંગીકા ગભરાના)

અબીઆત.

દેવી—તુ જપતાથા દીલસે મેરે નામકો,બ્યાં કરતો કરદુ તેરે કામકો;
હુવા દીદસે મેરે તુ કામયાબ, તુ ગાફીલ હુવા કયું અયે ખાના ખરાબ
હુવાં આપ બેખુદ મુજે હ્યાં બુલા, મંએ જાતી હું નાકામ અબુ તુ રહા
તુ જલ્દી ઉઠા ઈસ બદ અન્જામકો, તો કરદુ દુરસ્ત ઉસકે મંએ કામકો

(શદ્દાદ હુશીઆર હો અપના હાલ સુનાના)

કલ્યાન—લાવની.

અયે શાહેજીન પ્યારે હરલક—તર્જ.

શદ્દાદ—

માતા મેરી કર તુ મુજપે દયા હુઇ બેઅદબી તેરી ખીદમતમેં;
રન્જો અલમ કર દુર મેરે સબ હું મંએ નેહાયત આફતમેં;
તેરા ચેરા કયે દીનસે હયે, અયે મેરી માતા મુસીબતમે;
નકશે સુલેમાની પાઉં માતા નકશે સુલેમાની પાંઉ;
નકશે સુલેમાની પાંઉ શાહ મંએ ઇસ દેસકા હો જાઊં
ગુલામ કબ્બાદકો અપના બનાઊં રહું મંએ ન મુસીબતમે-રન્જોઅલમ

અબીયાત.

દેવી—તેરી યે અર્ઝ અયે શદ્દાદ કબ મંઝુર હોતી હયે
ફકત નામે સુલેમાંસે બદી સબ દુર હોતી હયે;
ઔર ઉસકા નકશ હો જીસ જા બદી આતી નહી ઉસ જા,

તુ કયેસા બેસમજ હયે વાં , બદીસે તુજકો મતલબ કયા;
નહી નકશે સુલેમાની ગુરૂસેભી મેરે પાવે,
હમ યંકી ઉસ્કે હયે મહોતાજ તેરે ઓ હાત કયું આવે.

પંચમ—મસનવી.

અરી જોગન હો દર્દકી મુબતેલા—તર્જ

શદાદ—માતા મેરી કર તુ મુજપર દયા,
અતા નકશા કર ના બહાના બતા;
નહી નકશ દેતી હયે મુજકો અગર,
તો હું ઝીંન્દગીસે મંએ અપની ખફા—માતા.

છઠ્ઠા—ગજલ.

મામુર હું શોખીસે શરારતસે ભરી હું—તર્જ

દેવી—હનમનકી કસમ હયે કસમ મમદા બીરકી;
તીસ પર કસમ હયે માહા ગુરૂ મેરે પીરકી—ટેક
વો નકશ નેકીકા હયે બદી મેરા નામ હયે;
વો નકશાકી તલબમે તો નેકીકા કામ હયે—હનમનકી.
ગર લાવે મેરે સામને કોઈ વો નકશે પાક;
હો જાઊં ઉસ્કો દેખતેહી મંએ તો જલકે ખાક—હનમનકી.
લેકીન ભલાઈ કરતી હું મંએ યેક તેરે સાથ;
ઇરમાલ જોગીસે મંએ કહુંગી યે તેરી બાત—હનમનકી.
તુજકો કહેગા આવેગા જો ઉસ્કે ધ્યાનમે;
શદાદ તુ ઝુરૂર કલ આના મસાનમે—હનમનકી.
મંગલકી શબકો હોતી હયે ઉસ્કી યહાં સભા;
મંએ જાતી હું તુ ઉસ્સેહી પાવેગા મુદઆ—હનમનકી.

બાબ દુસરા—પરદા તીસરા.

રાસ્તા.

(કબ્બાદકા ગાના ઇતનેમે વઝીર કુતવાલકા આના ઔર ગાના)

પહાડી ઝીંઝોટી—બન્જારા.

હુઇ સુબ્હા નીકલ ગયા તારા—તર્જ.

કબ્બાદ—હે છોડ જહાંકા પસારા અબ કુચ કરે બન્જારા ;
યે દીસેં હવા દુનીઆકી હયે રન્જો મુસીબત જાંકીજી ;
કઝઝાક અજલકા મારા——અબ.
ક્યા ગલ્લા મુંગ મટર હયે ક્યા ગઠડી બએલો શુતર હયેજી;
માલેકને ટાંડા હકારા——અબ.
જગ જગમે જોગી બસત હયે,કલ્યાન મંદીર છુટત હયેજી,
આફતકા બજા નકકારા——અબ.
અરકોંકી ગલેમે સયેલી, કફની હયે ગલેમે રંગેલીજી;
લે દમકા બજા દો તારા—અબ.
લે ભભુત તનપે રમાયા, કર જોગ જનમહી ગવાંયાજી.
હયે "ઝરીફ" બન્દા બીચારા——અબ.

(વઝીરકા આકે કહેના કબ્બાદસે)

ઝીંઝોટી—ઠુમરી.

પરદેસન જુગની લે ગઇ—તર્જ.

વઝીર—અબ જાગે નસીબ તુમારે સુલતાન બનોગે હમારેજી—અબ.
સુનો બાત હમારી પીઆરે હંયે તુજમે નશાં વો સારે;
ક્યા ફીક્ર હયે દીલમે તુમારે, કર દુર સભી યેક બારેજી—સુલતાન.

શાહઝાદી જો જો કહેતી હયે વો તુજમે નશાન સભી હયે;
તુ આબેહ વોહી સહી હયે, અબ સાતહી ચલીએ હમારેજી-સુલતાન

બાબ દુસરા—પરદા ચોથા.

દીવાનખાના.

(મહેરઅંગેઝ બે કરાર હો ગાના.)

ઝીંઝોટી-ગજલ.

કીસીકા દર્દ દીલ ઝાલીમ કોઇ બેદર્દ કયા જાને—તર્જ.

મહેર—ન ગભરા અયે દીલે મુઝતર તેરા ગમખાર આતા હયે;
તુ જીસ ગુલકા હયે બુલ બુલ વોહ ગુલે ગુલઝાર આતા હયે-ન.
બના હયે ચાહમે જીસ્કે ઝલેખાંસા તુ દીવાના;
વોહ યુસુફ તુજકો દીખલાનેકો અબ દીદાર આતા હયે—ન.
ન મરનેપર હો આમાદા તહામુલ કર મરીઝે ઇશ્ક;
મસીહા તેરા દીખલાને તુજેહ દીદાર આતા હયે—ન.
મસીહા તેરા આ કર તુજકો જાં બખ્શે તો બેહેતર હયે;
નહી તો કોઈ દમમે ગમ લીએ તલવાર આતા હયે—ન.

(વઝીર, કુતવાલ. કબ્બાદકો બાઇઝત લેઆના.)

લાવની—છુટી કયેદથી તુતીઇ જાદુ—તર્જ.

વઝીર—તેરે કહે કે મુજબ હમને પાયા હયે યે ઇનશાં;
તમામી ઇસમે હયે વોહ નીશાન—તેરે.
બંદગી કરતા બયેઠાથા જંગલમે યેહી ઝીશાન;
અબ ઈરકે હકમે કયા ફરમાન—તેરે.

નકશે સુલેમાની તો નહી યે રખતા હયે અન્જાન;
હયે સારે ઇસ્સે હમ હયેરાન--તેરે.
સોંપે રીયાસત ઈસ્કેતો શાહાકા તુટેગા ફરમાન;
નહી આગે બહડતા કુચ ધીઆન--તેરે.
નકશે સુલેમાની લાવે ગર કોઇ દુસરા ઇનસાન;
હો શાહી ઉસ્કે તંઇ શાયાન--તેરે.

(મેહેરઅંગેઝ ખુશ હો ગાના.)

આવત મોહેરી--તર્જ.

મહેર--મંએને દેખીરી મેરો જાન પરાન;
મંએ ઇસપર કુરબાન યેહી મોરા પીઆરા પીઆરા,
નકશકા હયેગા મોરા વાલી, બાગે શાહીકાબી માલી,
આફત મોરી તાલી, શાદમાન કીની મોહેકો,
હુઇ હયે ખુશાલી વારીરી વારીરી મોરા જાન પરાન-મંએ

સાથ ગોરીયોંકી સજની—તર્જ.

યેહી મોરા હયે રાજન હું મંએ ઇસ્પે ફીદા,
વારૂ મોરા જીઆ યેહી મોરા રાજન—યેહી.
સપનેમે મંએને દેખાથા ઈસ્કો,
સુંદર મુખડો દીખા મોરા મન હર લીઆ યે.
નકશે સુલેમાનીકાબી યે માલેક,
રાખું ઇસે કરકે મોરા પીઆ—યેહી.

ઝીંઝોટી—ગજલ.

શરમીંદા કમર હયે તેરા તસવીર કે આગે--તર્જ.

કબ્બાદ—ફીદવીતો હયે યે તાબએ ફરમાન તુમારા;

પર હયે ગલત અયે જાને મેરી ધીઆન તુમારા—શીદવી.
જો નકશકો પાવે ઉસે શાહી હો મુબારક;
વો વસ્લકા લુટેગા ગુલીસ્તાન તુમારા—શીદવીતો.
થા પાસ મેરે નકશે સુલેમાની નહી હયે;
મીલતા નહી અયે પીઆરી હયે આસાન તુમારા-શીદવી.

ભયેરવી—ઠુમરી.

હો ક્યાં ગયો શાહઝાદા જાની પીઆરા—તર્જ.

મહેર—લાલ ચીંતા નાહી કછુ કરના. હું મંએ કુરબાન—લાલ.
નકશે સુલેમાંકા વારેસ તુંઇ હયે, દીલમે કછુ નહી ડરના—લાલ.

અબીઆત.

વઝીર—શાહઝાદી જયેસા તુ કહેતી હયે વયેસા હોવે કબ,
નકશ પહેલે દેખ લેગે ઈસકુ શાહી દેગે જબ;
તેરાભી હરગીઝ ન ઈસસે હમ મીલાને દેગેં હાત,
તેરે વાલીદકી ભલા કયેસી કરે રદ પીઆરી બાત.

પરજ—તીલાના.

સુનો સુનોરે જનાબ બાત સુન લો—તર્જ.

મહેર—માનો માનો કરો ઝીદ ન માનો;
યે પીઆરા મેરા નકશ લાવે બેશક શાહી પાવે—માનો.
હુંરોક્ષ સાયા થા ઈસપર શાહીયે પાવે પાવે,
ગર ન યે અભી નકશ લાયા આખર યે લાવે લાવે—માનો.
દુસરા કોઇ લાયેતો દો ઉસકો તુમ શાહી શાહી;
દેસ નીકાલ જાયેં યહાંસે હોવે હમ રાહી રાહી—માનો.

ઠીંઝોટી—ઠુમરી.

તુજબીન સંઈયાં નીકસ.—તર્જ.

કુબ્બાદ—જાની મોહેકો જાને દે મોહેકો હયે જાનારે;
નક્શ પહેલે લાઊં શીર શાહી પાઊં,
પહેલે કીસ્મત આઝમાનારે—જાની.
ઔર કોઇ જો લાવે શાહી શીર એ પાવે,
હમ હોગે બેકેકાનારે—જાની.

ઠીંઝોટી—ઠુમરી.

એ દીલજાની સોવે મતવાલારે—તર્જ.

મહેર—અરે મોરે પીઆરે તુ કાહે ગભરાવે;
નક્શે સુલેમાકા વારેસ તુંઈ હયે, હીસ્સે મે તોરે વો આવેરે-અરે
તોરે બીના જાની છીપરા મોરા ચએન ન યેક પલ પાવેરે-અરે
જાને કે નામસે જાન હમારી. અયે જાન ચલી જાયેરે—અરે.

બાબ દુસરા—પરદા પાંચવા.

કબરસ્તાન.

(શદ્દાદ કબરસ્તાનમે આકે અર્ઝ કરના ઇસ્માલ જોગીસે)

મરસીયા—અરે બેસવા તુને યે કયા કીયા—તર્જ.

શદ્દાદ—દયાલુ મહાબીર આલી જનાબ,
હમારી તુ ઉમ્મીદ બર લા શીતાબ—દયાલુ.
તેરા ચેરા હયે તુજસે ઉમ્મીદવાર,
દીખા દરસન અપના અયે આલી વીકાર—દયાલુ.

અયે ઈસ્માલ જોગી ગુરૂ માહારાજ,
દયા કર મદદકો મેરે આના આજ—દયાલુ.
(ઈસ્માલ જોગી અપને દેરેમેસે બાહેર આના.)

પીલુ-અબીયાત.

રાજા હું મંએ કોમકા—તર્જ.

ઈસ્માલજોગી—જોગીઓંકા હું ગુરૂ ઔર જટીઓંકા સરદાર
બીરોંકા માહાબીર હું ઔર ખબીસોંકા સાલાર—જોગીઓંકા.
ઇસ્માલજોગી નામ હયે પર કચેરી હયે મેરી શાન;
ભુત પલીતો શયેતાં સારે હયે ઝેરે ફરમાન—જોગીઓંકા.
મંગલકી શબ્કો હમારા જગતા હયે યે મસાન;
ઝીન્દા હોતે હયે યહાં મરે હુવે ઇનસાન—જોગીઓંકા.
લુનાચમારી કમકીયા દેવી દેવી ભવાની આવ,
નાચકે ગાકે તુમ મેરે અબ દીલકો રેજાવ—જોગીઓંકા.
ખોરાક અપને ખાનેકા લાના તુમને સાથ;
કોઇ ચુવા કોઈ બીલ્લી કોઇ મુરદોંકે પા હાત—જોગીઓંકા.

(કબ્ર ફટકે લુનાચમારીકા આના)

પીલુ—કાહારવા.

સાડેતીન પેસે સેર મછલી—તર્જ.

લુનાચમારી—યાદ કરતેહી તેરે મંએતો હાઝર હુવી;
મંએતો હાઝર હુવી મંએ તો હાઝર હુવી-યાદ.
તુ ગુરૂ હયે સબકા બેશક અયે મેરે સરદાર;
લુનાચમારી તેરી બેશક હયેગી તાબેદાર—યાદ.

કાલીંગડા--કાહારવા.

મેરે ભંગર મીઆ—તર્જ.

કમકીયાદેવી—નહી હુઈ યેક ઘડી નહી હુઇ યેક ઘડી;
ચેરી તેરે ખીદમતમે આન ખડી—નહી.
ચુવે બીલ્લી તાઝે તાઝે મંએને પકાઇ આજ;
ખાકે તુમને ખુશ હો દીલસે મેરે ગુરૂ માહારાજ--નહી.
ઈસ્માલ જોગી માહગુરૂ તુ ભુત હંએ તેરે ગુલામ;
યેક પલમે જો તુ ચાહેસો કરતા હયે વોહ કામ—નહી.
(ગુંગી પીછેસે યેક ચુવા ચુરાકે ખાના ઔર ઉસ્કો કએ હોના શદ્દાદ ઉસ્કો મારકે પુછના.)

ગ્ઝાની.

શદ્દાદ—અરે ક્યા હુવા શયેતાનઝાદી બોલતે સહી,
ક્યા તુભી ચોવે બીલ્લી ખાઈ! વાહવાહ!
(ગુંગી ચુવા દીખલાતી હયે.)

શદ્દાદ—લાહોલવલા કુવતાઇલ્લા બીલ્લા હીલઆલી ઇલ અઝીમ.

(સબ શયેતાન નીકલ આના શદ્દાદકો ઝમીનપર દબાકે ગાના)

જીલા—ઝીંઝોટી--અંગ્રેજી રાહ.

રબ બાર સર ઉપર લટકનસે—તર્જ

સબશયતાન—પડા કીસ લિયે લાહોલ-કીયા હમપે કયું સોતમ;
દાલા હમપે અલમ, નહી તુને કમ.હયે બડા અઝલમ—પડા.
કહે ગર ગુરૂ મહારાજ કરે સર તેરા કલમ;
ખાવે ભુનકે તુજે હમ બહમ !! કુચ ન કરમ પડા.

અબીઆત.

શદાદ—ગુરૂ માઅફ કરના યે મેરી ખતા,
ખબર થી ન મુજકો મંએ અનજાન થા;
મેરે હાલ પર કીજીએ અબ કરમ,
નહી અપને બંદેપર કરના સીતમ;
ઈસ્માલજોગી—માઅફ અબતો કી મંએને તેરી ખતા,
મગર મારા જાયેગા ફીર યું કહા;
ચલ આ બયેઠ તુ ખાના ખા મેરે સાત,
કહી કમકીયાને મુઝેહ તેરી બાત;
શદાદ—ઇલાહી યે કયેસા હયે હમપર સીતમ,
યે ચોહે બીલ્લી કયેસે ખાએંગે હમ;
ઈસ્માગજોગી—યે કયા સોચતા હયે તુ અબ ખાના ખાં,
જો મતલબ તેરા હયે વોહ બર લાઊંગા;
કમકીયા—યે જંગલી હએ કયા જાને ખાના હયે યેહ,
નહી ઇનકો નીઆમત ખીલાના હયે યેહ;
ઈસ્માલજોગી—નહી ખાના હયે તુજકો-મત ખા અઝીઝ,
કંહા તુજકો યે ખાનોકી હયે તમીઝ;
શદાદ—ખાનોસે અયેસે ખુદા રખ દુર,
યે બીલ્લી ચુહે તુમી ખાવો હુઝુર,
ઈસ્માલજોગી—
સુન અયે ઇનસાન મતલબકો,તેરે લાતા હું અબ મંએ બર
રીયાસ્ત પાનેકી તદબીર બતલાતા હું તુ મત ડર;
નહી નકશે સુલેમાની તુ હમસે પાવેગા ઝીન્હાર,
મગર યેક દુસરા સે નકશ દેતા હું તુજેહ અયે યાર

તુ ઉસ્કો પાસ અપને રખ્કે જો કુચ મુદ્દઆ ચાહે,
તો દેવી કમકીયા ફૈરન મદદકો તેરી વાં આવે;
તીલસ્માત ઇસ્કા દીખલાદે અભી દરબારમે જાકે;
યે હયે નકશે સુલયમાની યેહી કહે દેના દીખલાકે;
કરામત દેખકર ફીર તખ્તપર બીઠલાયેગે તુજકો,
ઉડા કર અયેશો અશરત યાદ કરના ફીર સદા મુજકો.

બાબ દુસરા—પરદા છઠ્ઠા

રાસ્તા.

(સીપાઇકા શહેરમે ઇસ્તેહાર દેના, વંહા સબ કૌમ જમા હોના.)

મરસીયા—અલેફ્સેતુ યાદ કર—તર્જ

સીપાઈ—હયે રંગ અરે રંગ અયે મીસ્કીન બીચારો;
શાહ તખ્તપર બયેઠા હયે લો ખયેરાત સીધારો—હયે.
દામન ભરેગા ઝરસે તુમારા વો અયે યારો;
બેશક સુખી હો જાઓગે તુમ આજ દુ:ખીઆરો—હયે.
શાહ કબ્બાદ આલી જનાબ નામ હયે ઉનકા;
દુશ્મન જો કોઈ ઉન્કા હો સર ઉસ્કા ઉતારો—હયે.
હયે ઉસ્કા નીઘાહબાન ખુદાવન્દે દો આલમ;
શાહી તુજેહ શાહ હો મુબારક યે પુકારો—હયે.

બાબ દુસરા—પરદા સાતવાં

મહલ.

(દોનો આશકો માઅશુકકા બહમ બયેઠના ઔર ગાના.)

સોહની—ગજલ.

તુજપે બદરૂલ બદ્ર અયે પ્યારી સદા બલહાર હયે— તર્જ.

મહેર—શકલપર અપને મુજે કુરબાન હોને દીજીએ;
પુરા દીલકા મુદદઆ અયે જાન હોને દીજીએ—ટેક.
આપકે બીન તંગથી સદ શુક્રકે પાયા તુમહી;
મેરી મુશકીલ અબ તોભી આસાન હોને દીજીએ—શકલ.
આપકા તો ઈશ્કથા મુજકો પર ઉલ્ફતકુ તેરે;
અપને દીલકે ઘરમે અબ મહેમાન હોને દીજીએ—શકલ.
હીઝરમે મરમરકે હમ જીતી હુવે હયે અયે સનમ;
અબ મોહીયા વસ્લકા સામાન હોને દીજીએ—શકલ.

કમબાદ—ચીરકે દીલ તુજકો અએ પીઆરી સમાના ચાહીયે;
દીલતો કયા હયે અપની આંખોપે બીઠાના ચાહીયે—શકલ
હયે કસમ મહેતાબકી તુ હયે સરાપા નુરે મહેર;
લોહે દીલપર તેરે નકશેકો ખુદાના ચાહીયે—શકલ
(દરબાનકા દાખેલ હોકે અર્ઝ કરના)

બયેત.

દરબાન—અર્ઝ ઇસદમ ગુલામકી હયે,
બાગકે દરપે કસરત આમકી હયે.
હુકમ હોતો આવે શીતાબ,
વાસ્તે ખયેરાત કે લેને જનાબ.

પદ—ખમાચ.

કમબાદ ઔર મહેર—ભાગો જલ્દ ભાગો સારે ભાગોજી તર્જ.
આઓ મીસ્કીન આઓ મુસાફર આઓ ગરીબદાનકો;
ઝરતો ક્યા નામ ખુદા પર દેતે હયે હમ જાનકો;

૧-ફકીર--રહેનેવાલા દહેલીકા આયા હીન્દુસ્તાનમે,
વાં લડાઈથી તો મેરીજાં નહીથી જાનમે-રહેનેવાલા.
(કબ્બાદકા પૈસા દેના વોહ લેકે ફીર કહેના)
રબ્બ સલામત યારબ ઇન્કુ હો ગયા હયે મેરા કામ;
હીંદ તલક મંએ લે જાઊંગા અયે શાહ તેરા નામ--રે.;
૨-મોગલ--ખયેર બીદેહ મરાએ શાહ મનમ ઈરાની અમ ગરીબ.
દુશ્ને શરબત કર્દ બુદન આમદા તુકસાં કરીબ--ખયેર
(કબ્બાદકા પેસે દેના, ઔર ફીર મોગલકા કહેના)
તા બમહશર બાદ કાયમ રહમે યઝદાં બરતો બાદ;
કર્દ ખુદ ખયેરાત અકનુ શુદ દીલે મન શાદશાદ-ખયેર.
૩-બનાઆ--જાતનો છું વાણીઓ મરી ગયો છે દીકરો,
મારી અલી નાસી ગઈ છે ને રહી ગયો છું એકલો--જાતનો.
(કબ્બાદકા પેસે દેના ઔર ફીર બનીઆકા કહેના.)
હવે અલી બીજી કરીસ સજ્જડ મલી છે રકમ;
ઇશ્વર તને રાખે સુખી રાખી મારી તેં શરમ---જાતનો.
૪-મરેઠા--મી ગરીબ બીરામન રાજા ધન તુમી માલા દીયા;
લેકુર બાલે ભુખે માજે તેનચા આશીરવાદ ગીઆ-મી ગરીબ
(કબ્બાદકા પેસે દેના, બાદ મરેઠાકા કહેના)
રામા રામા યાલા દેતુ અંત અંત જો દાન;
છત્રપતી સાંગીલ તુલા સઘલે રાજા હિંદુસ્તાન-મી ગરીબ.
(સબકા ખયેરાત લેકે જાના મેહેર ઔર કબ્બાદકા ગાના)

જોગીઆ--આસાવરી-હોરી.

સમજ મન દમહી દમકા મેલા--તર્જ.

કબ્બાદ ઔર મહેર--કીયા હયે કરમ તુને અપના ખુદાયા;

ગુલો બુલ બુલકો યેક જા મીલાયા—કીયા.
નેકીકી ગુલસનમે ધુમ ખુશીકી હયે બુલબુલોને મચાયા;
હમ બંદે તેરે તુ મવલા હમારા હમપે રખ સદા આપનાસાયા-કીયા.

બાબ દુસરા—પરદા આઠવાં.

રાસ્તા.

(શદ્દાદ ગુંગીકો લેકે આના)

જીલા-કલ્યાન-ઠુમરી.

સદકે કયું ન હમ જાયેરે તોપે મજનુરે હરદમ—તર્જ.

શદ્દાદ—રાજા મંયે બન જાઊંરી તોહે રાની બનાઊં-રાજા.
કરમાલ જોગીકી મંએ મદતસે તખ્ત યહાંકા પાઊંરી—તોહે.
કાલી મેરી કવા પરી જાન તુજેહ મંએ મીઠાઇ ખીલાઊંરી-તોહે.
મંએ માહરાજા તુ માહરાની કયું ન મઝેહ અબ ઉડાઊંરી-તોહે.

બાબ દુસરા—પરદા નઉવાં.

મહેલ ઔર બારાદરી.

(ચોબદારકા આના ઔર આમંદ ગાના શાહાકી.)

મરસીયા—અલીકૃસે તુ યાદ કર—તર્જ.

ચોબદાર—શાહે કબ્બાદ આતે હયે તાઝીમ કીજીએ;
મુજરેકો સર જુકાઈયે તસલીમ કીજીએ-ટેક.

યે શાહા નેકબખ્ત હયે આદીલ બ દરીયા દીલ;
ક્યું કર ન દસ્ત બસ્તા હો તકરીમ કીજીએ–શાહ.

(શાહાકા તખ્તપર બએઠના ઔર રામશગરકા મુબારકબાદ ગાના.)

ગરબા—ગોકલીએ લઇ ચાલો અરે દેવરાજ—તર્જ.

રામશગર—હોવે મુબારક રાજ અરે માહારાજ તોહે;
લાલોકા તાજ ઓર હીરોંકા યે તખ્ત, ક્યું ન દે ઝેબે સાજ–અરે
હમ બે કસોંકી હાત તેહારે હકને રખી હયે લાજ–અરે માહારાજ.

(કુતવાલ અપને સાત શદ્દાદ ઓર ગુંગીકો લીએ દાખલ હોતા હયે)

અબીઆત.

કુતવાલ—રખો અયે અહલેકારો મેરી બાતપર ખીયાલ,
દીલપરતો સબકે હોવેગા રન્જો અલમ કમાલ;
મરહુમ શાહકી હમતો વસીઅતકો માનેંગે,
વો નકશ જીસકે પાસ હો શાહા ઉસ્કો જાનેંગે;
હબશી યે તખ્તે શાહીકી રખતા હયે દીલમે આસ,
કહેતા હયે યું કે નકશે સુલેમાની હયે મેરે પાસ.

પરજ—કાલીંગડા—હોરી.

પા લાગુ કર જોરી શામ મુર્જસે—તર્જ.

મહેર—ઇસ્કુ યહાંસે નીકાલો લે જાકે અભી માર ડાલો—ઇસ્કુ
જુઠા યે દાવા કરતા હયે મુઝી હયે નક્શ તો આઝમાલો;
વર ન કરો કત્લ ઇસ્કુ ઇસી દમ સરસે બલા સબકે તાલો–લેજાકે

(સબ શદ્દાદકો પકડના શદ્દાદ દેવીકો યાદ કરના
ઓર સબકો અંધા બનાના.)

જીંજોટી—ઠુમરી.

તુજ બીન જીઆ નીકસ જીઆ જાયેરે—તર્જ.

શાદાદ—ઓ મેરી દેવી જાતા હું મંગે મારારે;
તેરી કરામતસે સબ અંધે હોવે માને તા દરબાર મોહે સારારે–ટે.
(યેક આવાઝ હોના સબ લોગ દરબારી અંધે
હોના ઔર કુતવાલ કા ગાના)

ખ્યાલ—સામ—કલ્યાન.

ન મંએ તુજકો યે બેવફા જાનતીથી.—તર્જ.

કુતવાલ—ખતા મઆફ કીજે યે સાહેબ હમારી;
નહી હમકો પએછાન કુચથી તુમારી–ટેક.
તુમારે હંયે નૌકર હમ લીજીએ શાહી;
કરેંગે કબ્બાદકી સબ મીલકે ખ્વારી–ખતા.
તખ્તપે બયેઠો તાજભી પહેનો;
મગર આંખે રોશન કીજે હમારી—ખતા.

બયેત.

સદાદ—દીખલા કરીશમાં અપના તુ અયે દેવી ઝીશઉર;
રોશન ફીર ઇનકી આંખોકો કરદે તુ હુઝુર
(સબકા કબ્બાદકુ, મારકે તખ્ત પરસે ઉતારના)

ભોપાલી—ગજલ.

રૂએ સીઆહ સીઆહ એ રૂહ—તર્જ

સબ— નીચે તખ્ત કે ઉતર ઉતર, તેરે બાયેસ હુવા હયે યે ઝરર;
તુજસે હમથે સારે બે ખબર, કીયા વરેબ તુને મુઝી ખર–ટેક.

તુ હયે મહેર બેશક બદખીસાલ, તુજે કરના ચાહીયે હલાલ;
ઇસ્કે ઈશ્કમેથી પાયેમાલ, બની બેસવા હયે બદ ગોહર-ની.
શદાદ--મેરા વીરસા છીન બેહયા બયેઠા તખ્તપે તુ પુર જફા;
નહી તુજકો આઇ શર્મ ઝરા,મારૂ તેથ યા તુજેહ તબર-ની
સબ--મહેર કહેતે હએ તુજેહ યે હમ, બના તુ યે શાહાકો સનમ;
વર ન ખાવેગી તુ રન્જો ગમ,ઔર હોગી તુ શહેરસે બદર-ની

ઝીંઝોટી--ગજલ.

સભામે દોરતો ઇન્દરકી આમદ આમદ હયે--તર્જ.

મહેર--હો તુમતો કયા વલે મુજસે અગર જહાં ફીર જાએ;
પર અયેસે પીઆરેસે અબ દીલ મેરા કંહા ફીર જાયે--હો.
ફીરૂં મંએ ઇસ્સે તો હો બખ્ત મેરા બરગસ્તા;
ફીરે કયા બખ્ત ખુદાવન્દ દો જંહા ફીર જાયે--હો.
કસમ હયે ઈસ્કી કે ઇસ્સે ન હુંગી રૂગરદા;
અગરચે મુજસે ઝમી ઔર આસમાં ફીર જાયે--હો.
ફીરે ન ગુલતો હો બુલબુલકો કાહેકા ફીર ગમ;
અગરચે બાગ ફીરે યાકે બાગબાં ફીર જાયે--હો.

લાવની--ગોરી ચલી સાસરે ફીરભી કભુ આના--તર્જ.

કબ્બાદ--સાથ મેરે ઉઠાવે રન્જ તુ કયું માહપારા;
રહે યહાં આરામસે દીલકુ નકર દુખીઆરા--ટેક.
મેરા નસીબ ફુટા હયે સુનલે મેરી જાની;
કરના બરબાદ મેરે સાથ તેરી ઝીન્દગાની--સાથ.
મંએતો જંગલ ભટકુ હોવે મુજેહ હયેરાની;
વંહા કંહાસે મીલેગા વખ્તપે દાના પાની--સાથ.

મુજે રૂખસ્ત કર તુ ખુશીસે અયે દીલઆરા;
રહે યહાં આરામસે જીકો નકર દુખીઆરા-સારા.

ભયેરવી--ઠુમરી.

એજી મોહે તુમને લાગ્યે સૈયાં--તર્જ.

મહેર--હજી મંએ ન માનુ તુમરી બતીઆં,
તુમરે દુખસે ફટત હયે છતીયાં,
કટે ન તુમ બીન રતીયાં રતીયાં,
હજી મંએ ન માનુ તુમરી બતીયાં.
પ્રીતમ પ્યારે કરો મોહે સાથી,
રહે દુઃખ સુખમે યેક થઇયાં,
રહેંગે બાહમ હમ તુમ મીલકે,
પડું મંએ તુમરે પૈયાં પૈયાં-હજી.

આસાવરી--ગજલ.

તુ આજા નઝર તાલએ દીદાર હું તેરા-તર્જ.

કુબ્બાદ—અયે મહેર શૈદા તુજપે હું હરઆન મેરી જાન;
બેઝાર નહી તુજસે હું યે માન મેરી જાન-ટેક.
મહેર-- બેઝાર નહી હયે તો મુજેહ સાથ રખ અપને;
મર જાઉંગી જુઝ તેરે યે તુ જાન મેરી જાન-હયે.
કુબ્બાદ—ક્યું સહેતી હયે જંગલકી તુ અયે પ્યારી યે ઈઝા;
કરને નહી ચહાતા તુજેહ હયેરાન મેરી જાન-અયે.
મહેર— જુઝ તેરેતો જન્નતભી હયે દોઝખસે અબ બદતર;
તુ હયે તો જહાનભી ગુલીસ્તાન મેરી જાન-અયે.

કુબ્બાદ—ગર મરઝી યુંહી હયે તો ચલો સાથ અયે પીઆરી;
ભટકેંગે હમ અફસોસ બીયાબાન મેરી જાન—અયે.

ખમાચ—ઠુમરી.

આપકોતો અયે મીઆ મંએ જાનતી નહીં જરા—તર્જ.

શદ્દાદ—જલદી ઇસ ફરેબીકો યંહાસે તુમ નીકાલદો;
યંહાસે તુમ નીકાલ દો સરસે બલા યે તાલદો—ટેક.
પોશાક શાહીભી લો છીન જલ્દ ઇન દોનોસે;
શહેર બદર કરકે તુમ યહાંસે હકાલ દો—જલદી.

અબીયાત.

કુબ્બાદ—અફસોસ આહ મુઝી વો મહુકિન બેહયા,
ઝીન્હાર પાસ અપને ન સંહેબકા કુચ કીયા;
બેગુમાં હીર્સ હવસને તુજેહ મારા ઝાલીમ,
મસ્તબેસે મુજેહ યેક બાર ઉતારા ઝાલીમ;
ઝરકી બાયેસ તુ મુજેહ શહર બદર કરતા હયે,
મીલ ગઇ શાહી તો બસ ઝેરો ઝબર કરતા હયે;
ખયેર ક્યા કામ ભલા તેરી રીયાસતસે મુજેહ,
આરઝુ કુચભી નહી હયે તેરી દૌલતસે મુજેહ;
પર યે કહેતા હું મગર કીજીએ અદલો ઇનસાફ,
ઔર સદા અપની રઈયતપે તુ રખના અલતાબ;
તુ અગર અદલ કરેગા તુજેહ બખ્શેગા ખુદા,
વર ન તુ પાયેગા દીન હશરકે દોઝખમે સઝા;
અબ તો ઇસ શેહેરસે લેતાં હું મંએ જંગલકી રાહ,
મુજેહ ઈસ હીર્સ જમાનેસે બચા યે અલ્લાહ;

દરો દીવારપે હસરતસે નઝર કરતે હંયે,
રૂખસત અયે આહલે વતન હમતો સફર કરતે હંયે.

બાબ દુસરા—પરદા દસવાં
રાસ્તા.

(મહેર ઔર કબ્બાદકા આના ઔર ગાના)

કમોદ—ગજલ.

કાસીદા લાદે ખબર યારકે ઘર આનેકી—તર્જ

મેહેર—એ વફા ચર્ખ યે કયા હમપે જફા હયે અફસોસ;
આસરા ઝાને ખુદાકે ન સીવા હયે અફસોસ—બેવફા.
હક હમારા તુ લીયા છીનકે ઝાલીમ બદબખ્ત;
ઝુલ્મ કી કયા નહી પાવેગા સઝા હયે અફસોસ—બેવફા;
રૂસીયા તુજપે હયે લાનત અરે શદ્દાદ લઈન;
છોડકે નેકી બદીકો તુ લીયા હયે અફસોસ—બેવફા.

(જાના દોનાકો આના શદ્દાદ ઔર ગુંગીકા, ગાના શદ્દાદકા)

ભોપાલી-ગજલ-અંગ્રેજી-રાહ.

શદ્દાદ—દૌલતે દુનીઆ પાયા મંએને બહેસ્તકા હયે બાકી કામ;
ઉરકોભી તૈયાર કરકે શદ્દાદી બહેસ્ત મંએ રખું નામ—દૌલતે.
મુસા ગર કબ્બાદ બના હયે મંએ હું ફીરઉને શાની;
ખુદાઇકા દાવા કરકે કુલ આલમકુ કર દાલું રામ—દૌલતે
મગર યે મન્તરકે પડનેસે મીલા હયે મુજકો તખ્તો તાજ;
કયું ન મોઅસ્સર દુનીઆકે હો મુજકો સદા અએશો આ-
રામ—દૌલતે.

કબરસ્તાંમે જાતા હું મંએ બુલાને કમકીયા દેવીકો;
બેહેસ્તી બનાકે રખ્ખુગા કબ્બાદકુ અપના કરકે ગુલામ–દોલતે

બાબ તીસરા—પરદા પહેલા.

કબરસ્તાન.

(શદાદકા આકે અર્ઝ કરના ઇસ્માલજોગી ઔર કમકીયાદેવીસે)

બરાહુન્સ—ગજલ.

ગર હમને દીલ સનમકો દિયા—તર્ઝ.

શદાદ—ઇસ્માલ જોગીકી જો ઇનાયત સદા રહે;
ક્યુંકર ન બખ્ત મેરા હર એકસે સીવા રહે—ઇસ્માલ.
મંએ હું બદીપે નેકીપે મેહેરો કબ્બાદ હુએ;
મુજકો હમેશા અયેશ ઉનોપે જફા રહું—ઇસ્માલ.
કહેતે હંએ બદકા હોગા કયામતમે હાલ બદ;
દેખા હુએ હશ્ર કીસને અભીતો મઝા રહે—ઇસ્માલ.
ગર હશ્રમે બેહેસ્ત મીલેગી મુજેહ નહી;
દુનીઆમે મંએ બના લું તો અરમાન કયા રહે—ઇસ્મા.
અયે દેવી કમકીયા મેરી આના મદદકો તુ;
હુનમનકી તા મુજપે હમેશા અતા રહે—ઈસ્માલ.

સોહેની—ગજલ.

કલસે બેકલ હયે યાર કયા તુજે આઝાર હયે—તર્ઝ.

કમકીયા દેવી—અયે બની આદમ કીયા હયે યાદ કયું તુને મુજેહ;
કોનસી મુશકીલને ગેરી હયે ભલા આકર તુજેહ–ટેક.

કયા તેરા મતલબ હયે મુજસે અબ બયાં તુ કર શીતાબ;
તેરી યે ઉમ્મીદ અયે શદ્દાદ હોગી કામયાબ—ગાવે

અબીઆત.

સદાદ—અયે મેરી માતા યે તુજસે અર્ઝ કરતા હયે ગુલામ,
પાવેંગે જન્નત કીયામતમે જો હયેંગે નેક નામ;
પર મંએનેતો પહેલેહીસે બદોમે લીખવાયા હયે નામ,
ઇસ લીએ જન્નતતો મુજપે હો ગઇ બીલકુલ હરામ;
ઈસ વાસ્તે તુ યેક જન્નત જલ્દ અબ તૈયાર કર,
જીસમે મંએ જાકે રહું તા મતલબે દીલ આવે બર.

અબીયાત.

કમકીશાદેવી—સુદદઆ તેરા યે અયે શદ્દાદ પુરા હોવેગા,
પર કયે ઇનસાનકી તુ જાન ઈસમે ખોવેગા
ગુલશને જન્નત બનાવેંગે હમારે ભુતપર,
રોજ ખુન આદમકા યેક પીલવાના તુ હોગા મગર;
પાક દામન યેક ઔરત રોઝ તુ કરકે તલાશ,
દરપે જન્નતકે રખા કર તા ના હો નુકસાન કાશ;
ખુન જબ ઉસ નાઝનીકા ભુતોંકુ પીલવાએગા;
તો તેરે ખાતર સદા જન્નતકા દર ખુલજાએગા,
પેશતર અન્દર કભી તુ ઉસકે ન જાના ઝીન્હાર,
વર ન લુકમા ભુતોંકા તુ હો જાયેગા નામદાર.

પીલુ—ઠુમરી.

મોહે પનીઆ પીલા પનહારીરે—તર્જ

શદ્દાદ—અરી હું મંએ બહોત હયેરાનરી,

નાઝની અયેસી લાઊં કહાંસે—હું મંએ.
રોજ ખુન યેક આદમકાતો આસાનીસે દઊંગા મંએ;
પર પાક દામન ઔરતકીનો કયેસી હો પએછાનરી-હું મંએ.
(ગુંગી ઇશારેસે મહેરઅંગેઝકી યાદ દીલાના)

કાહારવા—મંએતો બહોથી ગભરૂ જવાં—તર્જ.

શદ્દાદ—બેશક અયેસી હયે વોહ નેકનામ,
મહેરઅંગેઝસે હો મોરા કામ—ટેક.
જાતા હું મંએ જુસ્તજુમે ઉસ્કે,
જહાં હોવેગી ઓ દીલારામ—બેશક.
ભુતોંકો ખુન પીલાઊંગા ઉસ્કા,
ન હોગી જો વોહ મુજસે રામ—બેશક.

બાબ તીસરા—પરદા દુસરા.

જંગલ.

(મહેર ઔર કબ્બાદ પરેશાં હાલતમે આના ઔર તસલ્લી દેના
કબ્બાદ મેહેરકુ)

દોરા—ગજલ.

મેરા પ્યારા કંહા યારો ગયા અલ્લાહી અલ્લાહ—તર્જ.

કબ્બાદ—અયે મેરે બાગે ઉલફતકે ગુલેતર કયું તુ મુરજાવે;
તુજેહ દેખ ઈસ તરાહ હએરાન જીના મુજકો કયા ભાવે-ટે.
ઝરા તુ સબ્રકર દીલબર ન ઈતની બેકરારી કર;
મંએ સદકે દીલ્સે હું તુજપર ભલા ફીર કયું તુ ગભરાવે-અયે.

કહાથા મંએને તુજકો યું કે મત તુ સાથ મેરે ચલ;
ન માની બાત મેરી તબ જીઆના તેરા કલપાવે--અબે.

પીલુ—દુસરી.

આજ અયે મોરે પ્યારે--તર્જ.

મહેર--બાત અયેસી ન સઈયાં મુખસે કહો,
નાહી દુખ તુમ સહો--ટેક.
તુમરી બલાસે મંએ મર ગઈ તો,
પર તુમ અયે સાજન નીત ખુશ રહો--બાત.
પએરોપે તુમરી મેરી જાન જાવે,
કયા ઇસ્સે બહેતર હયે જી કહો--બાત

લાવની--જીતેજી યે હાલ મુવેપર કામ ન આવોગે-તર્જ.

કબ્બાદ--દેખો દેખો મોરે જાની હરનકે તુમ રફતાર,
દીજે રઝાતો જાકે જલદી કર લાતા હું શીકાર;
તીન રોઝકે ભુકે હંએ હમ ખાકે ઉસે હો સયેર,
દીજે રઝા અબ જલદી નહીતો જાનેમે હોગી દેર.
ઓ બુરયારે કાહે ખોવત હયે તુ જાન—તર્જ.
મહેર—નાહી સૈયાંરે વાંકો મારો કહા માન;
છોડ મોહેકો તન્હા નહી જા, નાહક ન હો હયેરાન—નાહી.
(કબ્બાદકા શેરકો મારને જાના, ઉસકે બાદ ગએબી અવાજ હોના)
અયેબી—ભાગોરે ભાગો શેર આયા ભાગો.
(શેરકા આના મહેર અંગેઝ ઉસકો દેખ ગભરાકે ભાગ જાના.)

બાબ તીસરા—પરદા તીસરા.

જંગલ.

(મહેરઅંગેઝ ગીલા કરના અપની કીસ્મતકા.)

પરજ-કાલીંગડા-સોજ.

ખોલ તુ આંખે મજનું—તર્જ.

મહેર—વાલી મદદ કર મેરી, સરપર મેરે મઓતકી હુવી હયે ફેરી,
કીસકો સુનાવું દુખદુખીઆ, મોહે આસ ફકત અબ હયે યારબ તેર
બન બન ભટકત હું મંએ પઓરમે મેરે પડ ગયે હયે છાલે
તોભી યે ચર્ખે સીતમગરરે નીત નઇ નઇ બલા મોપે હયે લા ડારે;
અપને પીયાકે કારન છાંડકે નીકસી હું ઘરસે,
તીસપરભી વોહ બીછડારે, જીયા મોરા વાકે બીના તરસે;
કીતજાકે ઉસે ઢુંડું નહી વાકે બીન ચએન અબ આવત હયે.
ઇત ઉત દેખત હુંરે નાહી મોરા કનૈયા પાવત હંઉરે.

(શદ્દાદ આકે મેહેરકુ સમજાના.)

જીલા-ગજલ.

મામુર હું શોખીસે શરારતસે ભરી હું—તર્જ.

શદ્દાદ—શાહાઝાદી અબસ રન્જો અલમ તુને ઉઠાઈ;
અબ કએદે મુસીબતસે મંએ દેતા હું રેહાઇ—ટેક.
મીસ્કીન કબ્બાદથા તુ હુવી ઉસ્કી ખરીદાર;
હાતોસે શહેનશાહી તુને અપની ગમાઈ—શાહઝાદી.
અભી નહી કુચ બીગડા હએ તુ સાથ મેરે ચલ;
હયે તખ્ત તેરા શાહી તેરી તેરી દોહાઇ—શાહાઝાદી.

દેસ-ગજલ.

મેરા પ્યારા કંહા યારો ગયા અલ્લાહો અલ્લાહ હયે-તર્જ.

મહેર--મુજેહ કયા કામ શાહીસે હયે વએરાના વતન મેરા;
મરંગીતો ગુબારે રાહ હોવેગા કફન મેરા—મુજેહ.
ફકીરે ઇશ્ક હંઊ મંએ સલત્તનતપે તેરે કબ થુંકું;
નહી મહોતાજ મંએ ઝરકી મીલે ગર સીમ તન મેરા-મુજેહ
હું રાહે ઈશ્કમે સાબીત કદમ આસાન હયે મુશકીલ;
અભી તક ઈન્તેહા કરતા હએ યે ચર્ખે કોહન મેરા-મુજેહ.
ખુદાકે વાસ્તે તુ કાલી સુરત દુર કર અપની;
મેંાલાદુંગી વગર ન ખાકમે નાઝુક બદન મેરા---મુજેહ.

પરજ-કાલીંગડા-ઠુમરી.

તોહે દાલુ અઝાબમે શામો સહર--તર્જ.

શાદ દ--હાત તોહે પડેગા સદા મલના;
નહી સ.થ મોહે ગર હો ચલના--હાત
આગ અકાસસે બરસા હું મંએ,
તોહે પડેગા ઉસ્મે જલના—હાત.
બાંહમે મોરે દે તોરે બઈયાં,
છોડ યેહ જંગલકા તલમલના—હાત.

કાફી-તીલાના.

બદ નસીબ હાએ મોરા સૈયાં કાં હોગા-તર્જ.

મહેર—ઓ પલીદ રાખ તોરા પરે કરવા;
ખંજર ખાઉં જીસે જાઉં છુવા ઝરા તુને નાહી નાહીરે;
અરે ઓ મુઝી નઝર બદ ઝાલીમ હયે તુ,
દીલમે રખ તુ ખઓફે ખુદા ખઓફે ખુદા ખઓફે ખુદા-ઓ.

કબ્બાદ મેરા સાજન હએ ઓર મંએ ઉસ્પે કુરબાન,
નાહી છાડું વાકુ ગરચે જાવે મોરી જાન—ઓ પલીદ.

મરસીયા.

અરી બેસવા તુને યે ક્યા કીયા—તર્જ.

શદ્દાદ—અરી બે સમજ તુતો નાદાન હયે,
ભલાઈકા અપને નહી ધીઆન હયે;
વોહ મુફલીસ હયે જીસ્પે તુ કુરબાન હયે,
હરયેક શાહાસે મેરી બડી શાન હયે;
મેરે સાથ ચલનેમે ગર આન હયે,
તો કબ્જેમેં મેરે તેરી જાન હયે.

અબ તોરી બાંકી ચીતવન—તર્જ.

મહેર—ચલ તુ ઓ મુજી અરે હાંરે,
હટ દુર તન છુના નાહી મોરા—કાહે મોરે બૈયાં પકડે;
કાલી કાલી સુરત ભુતોંકી મુરત,
દુર હો મુજી કાહે મોહે જકડે—અરે હાંરે.
(શદ્દાદકા મહેરકો મારને ચાહના ઔર કબ્બાદકા આના)

અબોયાત.

કબ્બાદ—અરે છોડ ઇબલીસ તુ ઇસ્કા હાત,
તુ ક્યું જુલ્મ કરતા હયે ઓ બદ સીફાત.
યેક અંગુ તસેભી ગર ઈસ્કો છીયા,
કે તુ તો જાન અયે મુઝી જીસે ગયા.
કરૂં તેરા ખંજરસે સીના ફીગાર,
વગર ના તુ લે રાહ અયે નાબકાર,

અબીયાત.

શદ્દાદ—આયા હયે મારને મુજેહ યેહ મુજી બે હવા,
જાતના નહી કે માહબીરકા હયે મેરે પે સાયા;
કરતા હું મુદ્દઇ મંએ તુજેહ અયેસા બેખબર,
લે જાને બાદ મહેરકે હુશીઆર હો મગર;
(કબ્બાદકા ગશ ખાકે ગીરના ઓર શદ્દાદકા મહેરઅંગેઝકો કહેના.)
ઉઠ ચલ અરી તુ અયે મક્કાર દલ્લાલ.
વગર ના તેરાભી હોગા એહી હાલ;
(શદ્દાદકા મહેરકો પકડકે ખેંચના ઔર મહેર કબ્બાદકો લપેટકર ગાના)

પીલુ—ઠુમરી.

કયું રે ખડા હીન્દુસ્તાની—તર્જ.

મહેર—માર મોહેકે નાપાકરે આસ જીનેકી નાહી-ટેક.
સાજન મોરા મોહેસે છોટા જીનેપે હો મેરે ખાકરે-આસ.
પીતમ મદદકો ઉઠીએ વગરના લે જાએ યે બે બાકરે-આસ.
(શદ્દાદકા મહેર અંગેઝકો લેજાના, કબ્બાદકા ઉઠકે ગાના.)

કાલીંગડા-લાવની.

ઘરસે ગઈ મોરી પ્યારી.—તર્જ.

કબ્બાદ—શદ્દાદ નકર બેમાની અફસોસ મહેર દીલજાની.

શેઅર.

મુજેહ છોડ બીસમીલે નીમજાં કંહા દીલકો પહેલુસે લેગયા,
યે સીતમ યે જોરો જફા યેહ ગમ સહું કબ તલક અયે મેરે ખુદા,
યા સનમસે મુજકો તુ દે મીલા યા નહીતો કબ્રમે દે સુલા.

કે " ઝરીફ " મુજકો નસીબસે યેહી બાર બાર ગીલા રહા,
તુને બાત મેરી ના માની--અફસોસ મહેર દીલજાની.
(કબ્બાદકા ચલે જાના)

બાબ તીસરા—પરદા ચૌથા.

કયેદખાના.

(કયેદીયોંકા ગાના.)

આસાવરી--ગજલ.

અમર યુંહી દીલકો સતાતી રહેગી-તર્જ.

કયેદીયોં--અયે ઝાલીમ શહેનશાહ યે કયેસી જફા હયે;
જરાભી નહી તુજકો ખબોફે ખુદા હયે--ટેક.
તુ ઇન્સાનોંકા મુદઇ ઔર હયે દુશ્મન;
યે બુતોંકા ક્યું તુ બના આશના હયે—અંત.
તુ હરદમ યેક ઇનસાંકા કરતા હયે ખુન;
સીતમગર નહી રહમ તુજકો જરા હયે—અંત.
(શદાદકા મેહરકો લીએ હુવે દાખીલ હોના.)

અબીયાત.

શદાદ—અયે ગુંગી મંગોને ઇસકો ગીરફતાર કર લીયા,
ઇસકી નીગેહબાનીકા ઝીમ્માં તુજેહ દીયા;
(દેવકા આના ઔર કહેના.)

દેવ--હુવા વખ્ત સદકેકા અયે બે ખબર,
હમારા તુ દે ભખ્સ હમે ઝુદતર;

મીસરા.

શદ્દાદ—હયે બાકી બારામે મીનીટ પાંચ કમ;
યે બુતોંકો ખુન પીલાતે હયે હમ;
તુ ચલ જલ્દ અયે ગુંગી ઘંટા હીલા.
(ગુંગીઘંટાહીલાના દેવકયેદીકો ઉઠા લે જાના બાદમહેરઅંગેઝકા ગાના.)

જીલા—ગજલ.

ઇસ આતશે ઉલ્ફતને હમે કયા આગ લગાદી—તર્જ.

મહેર—મુંહ કયેસા ખુદાકો તુ દીખાયેગા ઓ ઝાલીમ;
બેશક તુ ઝહાનમમેહી જાએગા ઓ ઝાલીમ—મુંહ.
કયું બેકસો બેબસકા સીતમગર તુ બના હયે;
કયા ઇસકી સઝા તુ નહી પાવેગા ઓ ઝાલીમ—મુંહ.
જબ રૂબરૂ માહશરમેં ખુદા તુજકો બુલાવે;
તુ કોનસા મુંહ લે વંહા જાયેગા ઓ ઝાલીમ—મુંહ.

અબીયાત.

શદ્દાદ—દુનીઆમે અયેશો અશરત મુજકો હુવી હુસુલ;
દેખા હયે હશ્ર કીસને જો મંએ હુંગા દીલ મલુલ;
અયે મેહેર તુજકો કહેતા હું તુ માનલે કહા;
વર ન ગુઝારૂં તુજપે જફા હુકમી ઉદુલ.

દેસ—દુમરી.

છોડદે દરકી બાત—તર્જ

મહેર—મત કર અયેસી બાત ઓ ઝાલીમ મતકર અયેસી બાત,
ખઓફ ખુદાકા રખ તુ દીલમે હશ્રસે દર બદઝાત;

જીસકો દીલ મંએ અપના દીઇ હૂં ઉસપે હું બલહાર,
જલદી પોંચુ પાસ મંએ ઉસકે મુજકો શીતાબી માર.

પંચમ—મસનવી.

અરી જોગન અયે દર્દકી મુબતીલા—તર્જ

શદ્દાદ—ઓ હટેલી નહી મુજસે સુખ પાએગી;
તુ ભુતોંકા સદકા હો જાયેગી—ઓ.
મંએ બાહેરસે આતા હું અયે ગુંગી જબતક;
હફાઝતસે રખ વર ન મર જાએગી—ઓ.
(શદ્દાદકા જાના. મહેરકા ગમ કરના ઔર ગુંગીકા સમજાના.)

ઝીંઝોટી—ગજલ.

તુજ કોભી કુચ સજા અરીમકાર કીજીએ—તર્જ

મહેર—દુનીઆમે જીંદગીકા રહા અબ મઝા નહી;
જીતેથે જીસકે વાસ્તે વોહ દીલરૂબા નહી—ટેક.
જીતી રહી મંએ લે ગઇ તુજકો અજલને યાર;
કયું આપકે એવઝ મુજેહ આઇ કઝા નહી—દુનીઆમે
આરામસે તુ સો ગયા શીકમે ઝમીનમે;
પર હમપે કમ યેહ ચર્ખકી હોતી જફા નહી—દુનીઆમે.
લે મંએભી તેરે પાસ અબ આતી હું અયે સનમ,
તુ ચલ બસા મંએ કાટું કયું અપના ગલા નહી—દુનીઆમે.

બાબ તીસરા—પરદા પાંચવા.

જંગલ.

ભયેરવી—ગજલ.

ગમસે મેરે બદમસે દમ—તર્જ.

કમબાદ—અફસોસ તેરા ગુલબદન હોગા વંહાપે હાલ ક્યા;
વોહ મુઝે બેહયા તુઝે દેતા હોગા મલાલ ક્યા—ટેક.
જબ તકથી સાથ મેરી જાન જંગલ થા મીસ્લે ગુલસેતાં;
બન ગયે ખારસે બહા ગુન્ચ વો ગુલ નેહાલ ક્યા—અફ.
તુતો અયે મેરી દીલરૂબા મેરે સબબ સહી જફા;
ઇસકા એવઝ તુઝેહ નહીં દેગા ઓ ઝુલ જલાલ ક્યા—અ
બેઝાર જીનેસે મંએ થા પર તુઝકો દેખકે કહેતાથા;
આયેસી હો પાસ દીલરૂબા ફીર કર ન ઇન્તેકાલ ક્યા—અ.

(નમુદ હોના પીરમર્દકા ઔર નક્શા દેના કમબાદકુ.)

અબીઆત.

પીરમર્દ—તુ કર સબ્ર આદમ ન ખો અપની જાન,
ખુદા આજ તુજપે હુવા મહેરબાન;
યે નક્શે સુલેમાની લે અયે બશર,
જો ફરમાઉં તુજકો વહી કામ કર;
મહેર પર સીતમ કરતા હયે બદસીફાત,
બંદા બનકે ઉસકો છુડા નેક ઝાત;
જહાનમમે શદાદ કલ જાએગા,
તુઝે તખ્તો મુલક ઉસકા મીલ જાએગા;
ખુદા તેરા હાફેઝ, શીતાબીસે જા,
સદા તેરે હકમે હયે મેરી દોઆ.

બાબ તીસરા—પરદા છઠ્ઠા.

કયેદખાના.

(મહેર ગીલા કરના અપની કીસ્મતકા.)

જીલા—ગજલ.

ઇસ આતશે ઉલ્ફતને હયે કયા આગ લગાદી—તર્જ.

મહેર—યારબ નહી દુનીઆમે કોઇ યાર હમારા;
હયે તેરે સીવા કોન મદદગાર હમારા—ટેક.
યે બેકસો બેબરકા ખુદાવંદે જંહા હયે;
જુઝ તેરે નહી કોઇ ભી ગમખાર હમારા—યારબ.
અબ મેરે સનમસે મુજેકુ લીલ્લાહ મીલાદે;
ફુરકતમે તો યે જીના હયે બેકાર હમારા—યારબ.
ગુલઝારે જહાંમે રહે સર સબ્ઝ ખુદાયા;
પઝમુરદા ન હોવે ગુલે ગુલઝાર હમારા—યારબ.

(શદાદકા આના ઔર મહેરકો સમજાના)

કલ્યાન—ગજલ.

તફ્કા હોતા હયે અયેસાભી ગુલન્દામ કંહી—તર્જ.

શદાદ—માનલે મહેર મેરા તુજકો હયે ફરામન સહી;
કરકે ઝીદ ખોવેગી તુ જાન અયે નાદાન સહી—માનલે.
આ બગલગીર હો જલદીસે મેરે જાને જંહા;
કુસ્તા યે દીલકા મેરે પુરા હો અરમાન સહી—માનલે.
ગર કબુલેગી મુજેહ તુજકો મીલેગી શાહી;
વરન પચતાએગી નાદાન તુ હર આન સહી—માનલે.

સોરઠ—ઠુમરી.

એક ચતર નાર કર કરકે સીંગાર—તર્જ.

માહેર—દેખ ખબરદાર મત હો બદકાર.
હાત આંગપે ન દાર, હમે જીસે તુ માર,
એહી બાર બારકી અર્ઝ તોહેસે—દેખ.
કુચ ખઓફે ખુદા કરે ઓ બે હયા,
તેરે દીલમે હયે કયા સમજા તુ ભલા,
મંએ હું પરાઈ નારકી અર્ઝ તોહેસે—દેખ.

અબીઆત.

શદાદ—કભી તુ ન માનેગી અયે બે હયા;
ભુતોંકો દેતા હું મંએ સદકા તેરા.
મંએ જાકે નીકાલુંગા મુરદે તમામ;
તુજેહ કયેદ ઉસ્મે કરું લા કલામ.
(શદાદકા કટેરેમેસે મુરદેકો બાહેર કરને જાના ઈતનેમે ગુંગી ઘંટા
હીલાના દેવ ઇબલીસકા નમુદ હોના ઔર શદાદકા ખુન પીના,
બાદ ઉસકે કબ્બાદ આના)

અબીઆત.

કબ્બાદ—અયે આરકાને શાહી કરો તુમ હીરાસ,
યેહ નકશે સુલેમાની હયે મેરે પાસ;
મંએ ચાહું તો સબકો જલા દંઉ અભી,
વગર ના સઝા તુમકો દું ઔર હી;
તીલસ્માત તુમ ઈસકા દેખો ઝરા,
કે દીવાર હોતી હયે કયેસી ફના.

(કુબ્બાદ નકશાકી બરકતસે તીલસ્માતકો નાબુદ કરના, બગીચા તખ્ત નઝર આના, ઔર સબકા ગાના)

ભયેરવી—ઠુમરી.

મંએ તો આખરીઆંસે મારૂં કટારીયારે—તર્જ.

સબ—શાહા હમ તો નહી તોહે જાનેરે;
મઆફ ખતા કરો ગાફીલ થે હમ,
અબ હયે તોહેકો પછાનેરે—શાહા.
તખ્તપે બએઠો સરતાજ હમરે,
હાઝીરહએસબ ખીદમત બજાલાનેરે-શા.

(મહેર ઔર કુબ્બાદ બગલગીર હોના ઔર દોનોકા અપની જુદાઈમે ગાના.)

જીલા—ગજલ.

ઈસ આતશે ઉલફતને હયે કયા આગ લગાદી—તર્જ.

મહેર—બોલો સનમ તુમ ઇતને દીનો તક કંહા રહે;
ફુરકતમે તેરે કયા કયા સીતમ મંએનેભી સહે—બોલો.
કટતાથા હાલ રાતો દીન તેરે ફીરાકમે;
આંખોસે અશ્ક હર ઘડી સએલાબસે બહે—બોલો.
કયું અયે અઝીઝો તુમસે મંએ કહેતીથી કયા મુદાંમ;
લાયા યેહ કોન નકશકો દેખો ઝરા તોહે—બોલો.
ઉમ્મીદ હકને પુરી હમારી તમામ કી;
અબ ના ઉઠાવે રન્જ મુસીબતકો હમ ગહે—બોલો.
હએ આરઝુ અબ અયેશમે ઔકાત બશર હો;
અબ તો "હરીફ" કોઇ ન હમકો ઝરા કહે—બોલો.

જીલા--બરહુન્સ—ગજલ.

ખબર લેરે મસીહા તુ કંહા હયે—તર્જ.

કુબ્બાદ—અયે દીલબર મહેર હો અબ શાદ ખુરરમ;
મીટાદે દીલસે અપને રન્જો ઔર ગમ--ટેક.
સહે ફુરકતમે તેરે રન્જ લાખોં;
તસવ્વર તેરાહી રહેતાથા હરદમ—અયે.
અજાએબ નકશ હયે અયે જાનેમન દેખ;
બડી ઝહમતસે ઈસ્કો પાયે હયે હમ—અયે.
કરૂં તારીફ ઈસ્કી કીસ દહનસે;
સભી ઔર સાફમે બહેતર નહી કમ—અયે.
"હરીફ" યે ઈલ્તેજા હયે હકસે મેરી;
ન હોવે અબ જુદી મુજસે યે હમદમ--અયે.

(સબકા મુબારક બાદ ગાના.)

અસાવરી—ગજલ.

અદુપર તેરા રોબ જારી રહે—તર્જ.

સબ—નેકીકે ગુલશનમે આઈ બહાર અબ;
બદકાર સબ હો ગયે ખાર ઝાર અબ—ટેક.
નેકીકા ફુલ હુવા હયે શીગુફતા;
બુલ બુલ ચમનમે કરે હયે પુકાર અબ-નેકીકે.
નેકોકા અન્જામ નેકહી હોગા;
અન્જામે બદકો તો દેખો હો યારબ—નેકીકે.

મેહેતા જમનાદાસ ભગવાનદાસની કુંપનીએ પ્રગટ કરેલાં પુસ્તકો.

શાળોપયોગી પુસ્તકો.

	રૂ.	આ.	પૈ.
સેન્ડફર્ડ મર્ટનના મિનીંગ (૧૫૦ પાનાના)... ...	૦	૧૨	૦
રૉયલ સ્કુલ પ્રાઇમરના મિનિંગ...	૦	૪	૦
રૉયલ રીડર નં૦ ૧ લાના મિનિંગ...	૦	૬	૦
રૉયલ રીડર નં૦ બીજાના મિનિંગ...	૦	૮	૦
રૉયલ રીડર નંબર ત્રીજાના મિનિંગ...	૦	૧૦	૦
રૉયલ રીડર નંબર ચોથાના મિનિંગ...	૦	૮	૦
રૉયલ રીડર નંબર પાંચમાના મિનિંગ.	૦	૧૨	૦
હાવર્ડ કૃત પ્રાઇમરના મિનિંગ (મોટા)... ...	૦	૪	૦
હાવર્ડ કૃત અંગ્રેજી બીજી ચોપડીના મિનિંગ.. ...	૦	૬	૦
ફારસી આમાદન નામાનો અ૰ ગુ૰ તરજુમો...	૦	૨	૦
શાળોપયોગી કોષ્ટકો...	૦	૧	૦
નાટકના પુસ્તકો.			
ચંદ્રસેન ને ચંદ્રપ્રભા નાટક...	૦	૮	૦
છેલ સેલાણી અને વિક્રમ ચરીત્ર નાટક... ...	૦	૬	૦
તમાશાએ નતિજએ અસ્મત...	૦	૬	૦
ચંદ્ર ચંદ્રીકા નાટક...	૦	૬	૦
માલીની નાટક...	૦	૬	૦
અન્જામે સખાવત (ઉર્ફે બાદશાહે ખોદાદોસ્ત)...	૦	૫	૦
ચંદન મલ્યાગરી નાટક (ત્રીજી આવૃત્તિ)... ...	૦	૪	૦
તમાશાએ ચાંદબી...	૦	૪	૦
અલીબાબા અને ચાલીસ ચોર...	૦	૩	૬
તોહફયે દીલકોશા (ઉર્ફે નઈ ઈન્દર સભા)... ...	૦	૩	૦

સોબતે અસર અથવા મોહન દુઃખદર્શક... ...	૦—	૩—૦
નકશે સુલેમાનીનો ઉરદુ ખેલ...	૦—	૩—૦
ગુલશને બાહાર અફ્ઝા (ઉર્દૂ નઈ ઇન્દર સભા)...	૦—	૩—૦
મઝહબે ઇશ્ક (ઉર્દૂ બકાવલીઓ તાજુલમુલ્ક)...	૦—	૩—૦
ઇશ્ક નવ બાહાર (ઉર્દૂ ચંદ્રબદન મોહીયાર)...	૦—	૨—૦
નંદરાજા અને સતિ સુલોચનાના ગાયનો... ...	૦—	૨—૦
ધ્રુવ આખ્યાનના ખેલમાં ગવાતાં ગાયનો... ...	૦—	૧—૬
રસીકાનો અતિ રમુજી ફારસ...	૦—	૧—૦
નવા હરિશ્ચંદ્ર તારામતિના ના૦ ગવાતાં ગાયનો...	૦—	૧—૦
નવા નળદમયંતી નાટકમાં ગવાતાં ગાયનો... ...	૦—	૦—૯
તોહફ્એ દીલપઝીર ગાયન (ના૦ ત૦ બનજારા)...	૦—	૦—૯
વિધવા દુઃખદર્શક (વાંઢાનો વરઘોડો)	૦—	૪—૦
સવાઇ ઠગનો રમુજી ફારસ...	૦—	૧—૬
ચાલાક શકરબી તથા ગુરૂજીની ગડબડનો ફારસ...	૦—	૧—૩

ઉરદુ હરફમાં છાપેલાં પુસ્તકો.

તોહફ્એ દીલ પઝીર (બનજારા.)...	૦—	૧—૦
ગુલશને બાહાર અફ્ઝા (ઉર્દૂ નઇ ઇન્દર સભા)...	૦—	૨—૬
નકશે સુલેમાની...	૦—	૨—૬
અન્જામે સખાવત (ઉર્દૂ બાદશાહે ખોદાદોસ્ત ...	૦—	૫—૦

વારતાઓના પુસ્તકો.

સુડા બોતેરી...	૩—	૦—૦
ગીરધર કૃત રામાયણ...	૨—	૮—૦
જાળંધર આખ્યાન...	૧—	૮—૦
મોટા ઓખાહરણ...	૧—	૮—૦
મૃદાલસા આખ્યાન...	૦—	૮—૦
શ્રી વીલાસ ગરબાવળી...	૦—	૮—૦
દલપત અને ધનપાળની વાર્તા...	૦—	૨—૦
સર્જનતા મેળવવાના સાધન...	૦—	૨—૦
પાર્વતિ લક્ષ્માજીનો સંવાદ...	૦—	૧—૦

જાહેર ખબર.

આ ચોપડી નીચે લખેલે ઠેકાણેથી વેચાતી મળસે

મુંબઈ—રામવાડી આગળ બુકસેલર સેરીઆરજી હોરમસજી માસ્તરની દુકાનેથી તથા દામોદર ઈશ્વરદાસની દુકાનેથી, તથા પાયધોની આગળ મિ બુકસેલીંગ અને જનરલ એજનસીમાંથી, તથા કાજી ફતેહ મહમદ નુરમહમદની દુકાનેથી, તથા મુલ્લાં નુરૂદીન જીવાખાનની દુકાનેથી તથા કોટમાં બુકસેલર સાપુરજી ફરામજી માડનની દુકાનેથી વેચાતી મળસે.

સુરત—બુકસેલર કરસનદાસ નારણદાસની દુકાનેથી તથા પોસ્ટવાલા મનચેરજી જમસેદજીની દુકાનેથી વેચાતી મળસે.

ભરૂચ—બુકસેલર કાસીરામ જેભાઈની દુકાનેથી વેચાતી મળસે.

વડોદરા—બુકસેલર રણછોડલાલ મોતીરામની દુકાનેથી મળસે.

ડાકોર—બુકસેલર ત્રીભોવન રણછોડની દુકાનેથી વેચાતી મળસે.

અમદાવાદ—બુકસેલર જગજીવન દલપતની દુકાનેથી મળસે.

ભાવનગર—વોરા અબ્દુલહુસેન આદમજીની દુકાનેથી મળસે.

કરાંચી—શેખ નુરૂદીન જીવાખાનની દુકાનેથી તથા બુકસેલર સુંદરજી વંસરામની દુકાનેથી વેચાતી મળસે.

રાજકોટ—બુકસેલર લખમીચંદ ઉતમચંદની દુકાનેથી મળસે.

મોરાજી—બુકસેલર લીલાધર રૂઘનાથ પાસેથી વેચાતી મળસે.

કચ્છમાંડવી—નાગોરી ચાંપરશી ખીમરાજની દુકાનેથી મળસે.

જથ્થાબંધ મંગાવનારા બુકસેલરોએ નીચે લખેલે ઠેકાણેથી મંગાવી લેવી. કમીશન ઘણું સારૂં આપવામાં આવસે.

છુટક એક નકલ મંગાવનારે પોસ્ટની ટીકીટનો અડધો આનો વધારે મોકલવો.

મેહેતા જમનાદાસ ભગવાનદાસની કુંપની,

મેનેજર—જમનાદાસ ભગવાનદાસ.

ઠેકાણું—મુંબઈમધ્યે ઠાકોરદ્વાર આગળ.